

Коло

СПОЈЕНО СА «ДОМОМ И СВЕТОМ»
Недељни илустровани лист

са београдским радио програмом
Број 6 7 Фебруар 1942 4 Дина

*Деда Пера
се не плаши
зиме...*

(Слика: А. Симћ)

Календар мога комшије

НЕДЕЉА 1 ФЕБРУАР.

Један наш познати сликар М. В. изванредан је тапенат Али, нема, ваљда на свету веће пенштине од њега. Ко зна откада већ ништа под милим Богом не ради, а воли да каже како је запослен.. Ономад га сретнем — прича ми комшија. Беспослични, као и увек.

— Шта је с вама?
 — Ништа! Радим...
 — Ех, ех... Озбиљно радите? А где?
 — У једној радионици домина!
 — Та, и'те молим вас... Шта би сте ви могли да радите у једној радионици домина.
 — Како шта? Цртам оне тачкице на доминама.
 — Ама, није могуће... Па, лепо а што нисте данас на послу?
 — Е, видите, данас сам слободан пошто је данас ред на: дупло голо! па нема шта ту да радим...

ПОНЕДЕЉАК 2 ФЕБРУАР.

Моја комшиница има синчића. Десет му је година, али комшиници некако слатко да каже како му је тек шеста. Слатко јој да плати возну карту, илн трамвајску, упола цене. И, папило то до недавно. Док се није намерила на једног намфор кондуктера, који јој рекао:

— Остав'те, молим вас, госпођо. Како пола карте. Ваш син је већ велики дечко... Ето, чак носи и дугачке панталоне.

Али, моја комшиница, није се збунила. Пред целом публиком узвратила кондуктеру:

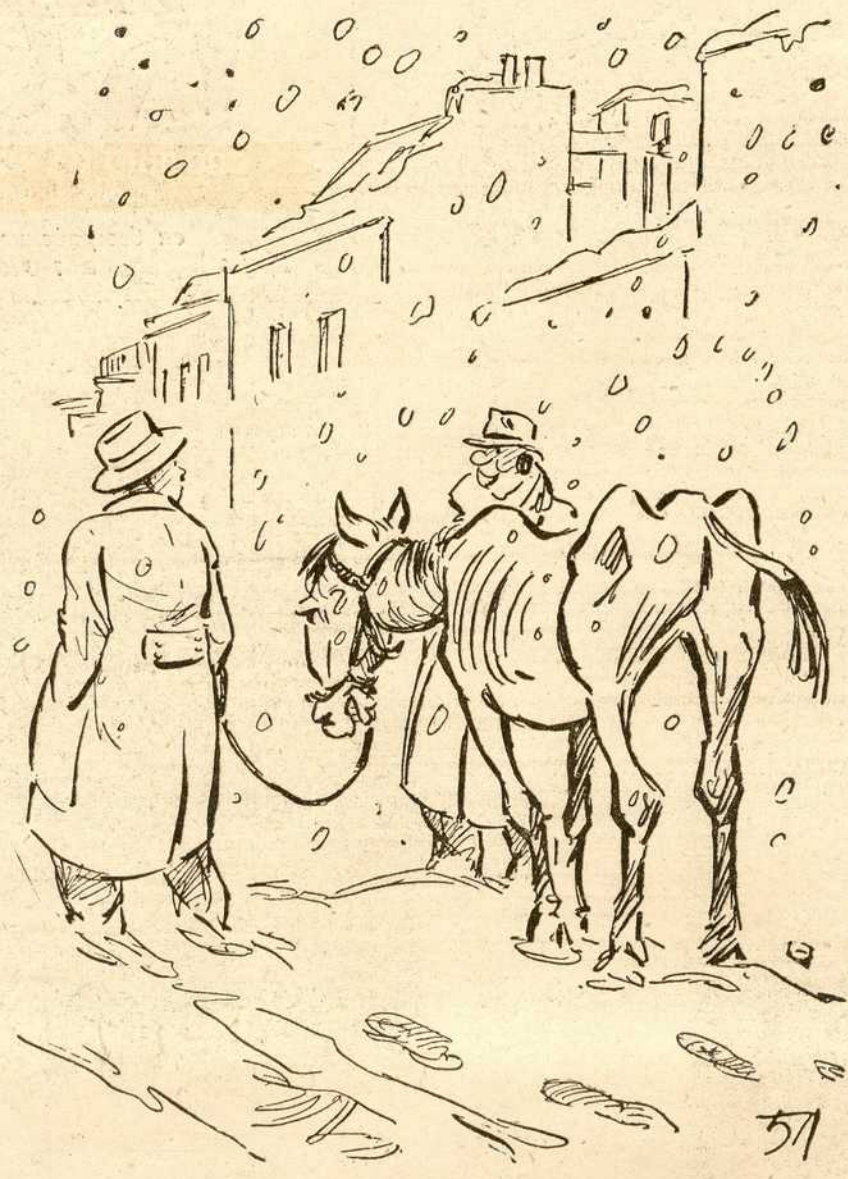
— У реду молим вас! Кад већ мерите по дужини панталона, онда дајте за мог малог целу карту а за мене половину...

УТОРАК 3 ФЕБРУАР.

Извукао мој комшија из шифоњера нове новчијате ципеле. Купио их пре годину и по дана и држао их тако, што кажу: да се нађу, па кад су ове што их носио почеле да прокишњавају, морао да пређе у њих.

И, носи их већ неколико дана. Али, или му нога порасла, или се ципела смањила, тек тесна му па кад иде он све набада. Чак однео папуче у канце-

— Је ли, колико вас је то на вечери?

парију, па испод стола свуче ципеле, да одмори ноге. Ономад умало није ушао код начелника у канцеларију у папучама.

Чиновници, колеге, навалили на мог комшију:

— Што, болан не продате те ципеле... Осакатићете ногу...
 А. комшија, стари шерет, одмахује руком:
 — Нема од тога ништа... Не само што нећу да их продам, него ћу целог живота да носим само тесне ципеле...
 — Па, ви нисте при себи...
 — Јесам, брате. При себи сам... Јер, може се против тесних ципела говорити што се хоће, али једно остаје... С њима на ногама човек заборавља на све остале секирације...

СРЕДА 4 ФЕБРУАР.

Један члан нашег комшилука грдно воли „добар гутљај“. И, није онда чудо што свако предвече дође накресан кући.

Дошао тако и синоћ. Комшија, који увек мора све да види и да све зна, и који нарочито воли да исправља „криву Дрину“, пресрео га:

— Е-е-е, комшија, не ваља вам посао... Што се не отргнете мало... Где вам је разум...
 — Море, комшија, баталите, не арди ништа тај разум... Њега да немам престао бих да пијем...
 — Ама како разум да буде крив?

СТАКЛО У АЛГИ

Један млад јапански научник учинио је пре кратко време једно интересантно откриће. Пронашао је начин да се од морских алги добије нека врста стакла или боље речено провидне хартије. Та хартија може се израђивати различите дебљине, она се врло лако да бојити и чак њој се може сликати као на стаклу. Исто тако може се та хартија исковасти и за прозорска окна. Вода и вештаче влаге не утиче, као што тврди проналазач, на то стакло — хартију, а и сам начин израде је веома једноставан и јевтин.

КРОЗ 3.000 ГОДИНА НЕЋЕ ВИШЕ БИТИ ПЛАВУША

Ако је веровати неким научницима филозофима, кроз 3.000 година неће бити ни једне плавуше на земљи. Наравно овде се ради само о природним плавушама у Средоземним земљама, нарочито оним сасвим крај мора, пла-

— Тако пепо. Кадгод попијем једну питам се да пи да попијем још једну. Мој разум каже: „Не“...
 — Ето видите!
 — Чекајте, комшија. Попако. Дакле, разум ми каже: „Не“... Али, мој стомак каже: „Да“... Разум је паметнији од стомака, а паметнији увек попушта, и онда стомак наручује...

ЧЕТВРТАК 5 ФЕБРУАР.

Чуо мој комшија један овакав разговор пред позориштем:

— Једва чекам да се даје нека комедија!
 — А што?
 — Да одем у позориште па да само слушам како се публика смеје...
 — Како, како се смеје? Смеје се као што се и до сад смејапа... Шта има то да те интересује...
 — Море како да ме не интересује. Хоћу да чујем сад како се смеје... Сад кад једе коњетину... То има да буде цумбус...

ПЕТАК 6 ФЕБРУАР.

Недавно, један кондуктер замерио се нешто мом комшији. Он трпео. Али кад је хтео да сиђе, он му у оној гужви пружио трамвајску бипету и рекао му:

— Молим вас, кондуктер, будите тако љубазни па дајте, ено оној госпођи ову карту. То је моја жена а ја морам да сиђем...

Кондуктер, који је заборавио на инцидент, узео карту и предао је, услужно, оној дами.

Силазећи с трамваја, комшија је само чуо кад је она госпођа цикнула:

— Безобразнице један... Научићу ја вас памети...
 А, цикнула је зато што је комшија написао на карти ово:
 „Мала, где бисмо могли да се нађемо нас двоје. Много ми се допадаш. Чекам одговор. Кондуктер.“

СУБОТА 7 ФЕБРУАР.

— Зацело вас зачима шта све један „црноберзијанац“ све има на пагери? пита нас комшија синоћ.

— Како да нас не интересује.
 — Е, пазите. Овај, што га ја знам тргује шећером, нафтом, пасуљом, прштом, пудлицама, отоманима, цигаретама, шпиритусом, брилијантима, штофом, ђоновима за пенџета, пиринчом, спанином, картама за играње, бутером, гумама за бицикл... А, може да се нађе код њега и вентилатор за бродове...

О СВЕМУ И СВАЧЕМУ

ПОРЕКЛО НАШЕГ ВОЋА И ПОВРЋА

Често се људи питају откуда им је дошла нека воћка или поврће. Историја је верно прилежила порекло шећера дувана, кафе и чаја, али се за остале важне ствари у исхрани није побринула да их прилежи.

Касније нам је дошла из Јерменије, бадем из Мауританије, ананас из Америке, трешња из Индије, кестен из Сардиније, тивка из Медине-дува из Азије, смоква из Месопотамије, динја из Африке, маслина из Грчке, јабука и шљива из Сирије.

Крушка, јагода, купина и шник изгледа да су пореклом из наше старе Европе.

Бели лук нам је дошао из Египта, купус црвени и бели од старих Римљана који су их такође добили од Египћана, спанаћ из Мале Азије, пасуљ из Индије, зелена салата с Крита са-

чиво из Азије, црни лук из Египта, першун са Сардиније, кромпир из Америке, пиринач из Кине, а скоро сва жита из Азије или са Истока, изузев кукуруза који нам је донесен из Америке.

СТАРОСТ ДРВЕТА

Обично се верује да је најстарије дрво на земљи чувени Во-три на Цејлону, свето дрво које је некада гледало пророка Буду како у његовом хладу размишља.

Међутим, док је Во-три био засађен 228 год. пре Христа, у Мексику постоји једно дрво кипар које је старо најмање 6.000 година. Овај кипар има 36 метара у пречнику. У Калифорнији има дрвећа које прелази 100 м. висине и стара су бар 2.500 година. У Африци има старих дрвета, боабаба, за које се мисли да су никла пре 5.000 година. На Маслиновој Гори близу Јерусалима има дрвећа које је било посађено 1099 године и које према томе има 800 година старости.

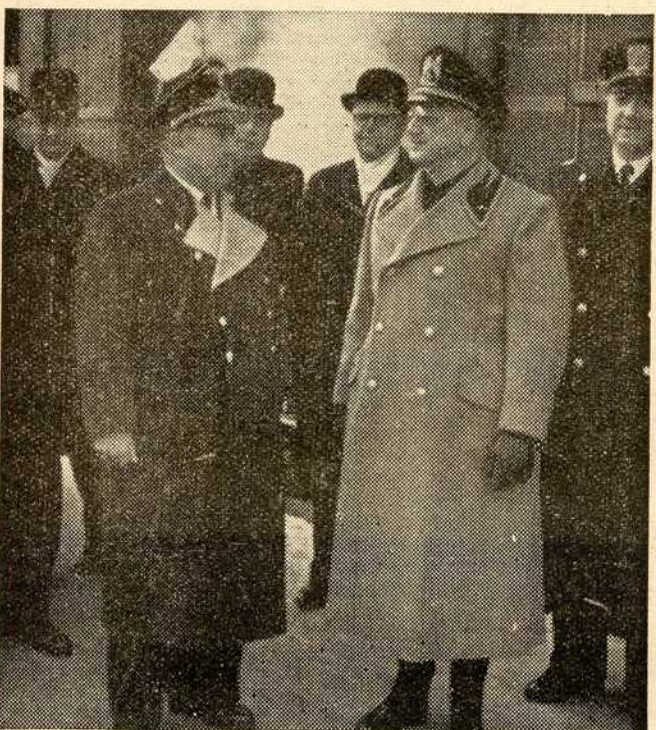
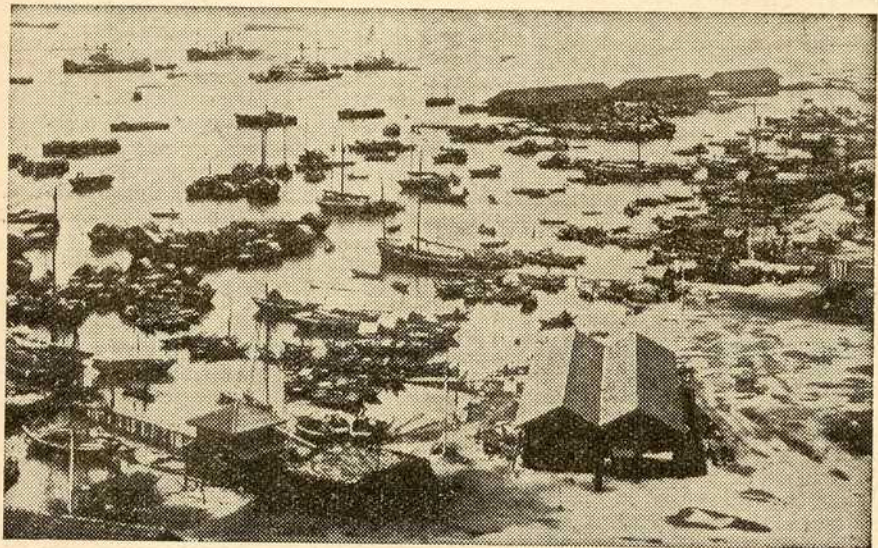
вуше су врло ретке, нарочито у Шпанији, где мушкарци лудују за њима. У тим земљама око Средоземног Мора у Средњем веку је скоро све племство имало плаву косу и плаве очи. Крстани који су одлазили да ослободе Јерусалим од Сарацена, причали су по својој повратку како их је необично зачудила црна коса и очи код ових племена.

Сада су црна коса и очи у већини, изузев код северних народа Европе, па нас то и не чуди. Али, извесно је да је плавуша све мање. Да ли је пак прорачун од 3.000 година тачан тешко је рећи са сигурношћу.

Главни уредник
 Мирослав Стевановић
 Уредник Мића Димитријевић
 За фотографије: Александар Симић
 Цртач: Ђорђе Лобачев
 Уредништво: Покрарева улица 5/рој 31.
 Телефон 25.010
 Власник и издавач: Српско издавачко предузеће А. Д. Јован Тановић
 Администрација: Дечанска 31, Београд.
 Телефон: 24.001-10; штампана: „Штампарија Београд“ А. Д. Дечанска 31.

Кроз годинање

Горе — Западно пристаниште Сингапура, које се већ налази под пуном контролом јапанских борбених снага.

Лево — Министар народне привреде Рајха г. Валтер Функ поздравља гувернера Италијанске народне банке г. Аџолинија приликом доласка у Берлин. Лево иза рајхминистра г. Функа потпретседник Немачке Рајсбанке г. Емил Пул.

Генерал оклопних трупа Ромел, који води победоносне борбе против надмоћних британских снага у северној Африци, одликован је као шести официр немачке војне силе храстовим венцем са мачевима витешког ордена гвозденог крста и унапређен у чин генерал обрста.

(Fotos: Transocean 2, Atlantic, Scherl)

Десно — Генерал-фелдмаршал фон Рајхенау, победник у многим великим биткама овога рата, сахрањен је на сеома свечан начин у Берлину. У име Адолфа Хитлера као врховног команданта немачке оружане силе са покојником се опростио генерал-фелдмаршал фон Рундштет. Говорио је у име Вође Рајха рајхсмаршал Херман Геринг, као што се види на нашој слици.

ПИШЕ: ДРАГОЉУБ П. СТАНИЋ

Клопка

Жалео бих веома, да вам испричам један истинит доживљај. Да будем сасвим искрен; то вам је мој сопствени доживљај, и то врло непријатан за мене. Бар тада, у доба кад ми се десно, било ми је врло непријатно.

Изгубих вам ја неким случајем државну службу. И данас се још сећам да сам баш тога истог дана када ми је саопштено да сам отпуштен, био пошао на сахрану Бранислава Нушића... Јануарски, тмуран и хладан дан... Зацело се питате какву сам то глупост могао да учиним па да изгубим службу. И то у време! Усред зиме. Ипак, било је и многих који ни тренутка нису сумњали да ми се то догодило, просто због мог идеализма. Али је ипак преовладало убеђење да је посреди била само моја пуста тврдоглавост.

Тек, било како било, због тврдоглавости, идеализма или идиотизма, мене главно закачи онај параграф: „по дискреционом праву“ и ја се лепо нађох на улици, са пола динара у џепу, и руку под руку са својим достојанственим „Ја“... Како нисам имао ни најмањег изгледа за какву другу службу, а ни динара уштеђевине, већ рано сутрадан стадох пред своју газдарицу. Испричах јој свој случај, и рекох јој да ћу прво морати да се седим јер нећу имати чиме да плаћам кирију. Добродушна Немца — моја газдарица — била је дирнута мојим поштењем и искреношћу и просто ми рече да јој до те мале кирије није много стало засада. Лепо ћу, вели остати код њих, јер су и она и њен муж навикли на мене. Не морам да се седим, а кирију ћу платити када ми се прилике буду поправиле. Био сам дубоко дирнут овом пажњом и добротом. Захвалио сам се узбуђено, и њој и њеном мужу, и дуго сам после маштао како ћу им ово добро стоструко вратити...

Али, прође један па и други месец а ја се нигде не залослих. Већ сам био изгубио сваку наду. Зато једног дана покуших своје ствари и одох, о-

бећавајући да ћу дуг вратити чим будем добио службу...

... После дугог потуцања освануо је и за мене срећан дан; добио лепо место. Само, као што се то обично догађа, бившу добру газдарицу и њено добротинство већ сам давно био заборавио. Сећао сам се утолико што сам гледао да је нигде не сретнем...

Каткада само, у тихе летње вечери, кад душом овладају осећаји, пробуди се савест у мени. У мислима гледам доброћудни лик моје газдарице и благи поглед њеног мужа. И све ми се чини, да у истом том тренутку и они мисле на мене, и да се ко зна по којој пут, заричу да никоме више не чине добра... На душу ми пао неки терет... Али, већ сутрадан ништа од свега тога! Јер, вабога, живот тече даље...

Па ипак сам једног дана тај дуг платио. Био сам поштен! Чућете, уосталом, и како... То баш и јесте оно што сам хтео да вам испричам.

Тражим вам ја, дуго после тога стан. Бољи. Али по своје старом обичају, оставио сам то да решим у последњем тренутку. Тако ме ухватило вече, а „бољу“ собу још не нађох. Клопуо већ од лутања, нађох се пред алтернативом: или да ноћим на улици, или да узем стан баш у оној истој кући у којој сам своју добру газдарицу оставио са тако лепим обећањима. И, узео сам собу само за спрат више од њеног стана. А она још увек живела ту, на трећем спрату. Као занат имао сам и исту собицу као и код ње... Уселио сам се дакле, и једина брига ми је била да пазим да је не сретнем на степеништу...

... Али, једног благог сунчаног празничног јутра десило се... Лако прескачући све по три степеника, враћао сам се кући руку пуних пакетића. Али ми се крв следила, кад сам преко веранде крочио у кухињу, која је уједно била и пролаз за моју собицу. Крај шпорега је седела... Уместо моје нове газдарице, она иста добра стара Немца и пажљиво љуштила кром-

пире. У првом тренутку стадох као укопан. Нисам могао да верујем својим рођеним очима. А, ипак, то је била она! Ма да су то биле, оне њене старе, кротке и благородне очи, погледала ме је скоро запрепашћено. Нешто сам промуцао и тек тада опазих да је у овој кухињи све некако необично: све је некако другојачије, светлије и чистије; ни распоред ствари није био исти. Да, не сањам?! Нажалост не! На вратима се појавио и стари корпулентни и доброћудни Немац, мој бивши газда. Освестих се и видех шта је уствари. Попео сам се један спрат више. У журби... Ситница... И дошао сам тачно тамо одакле сам бежао као ћаво од крста.

— О, о, кога то видимо... Та, знао сам ја да сте ви поштен младић! — поздрави ме чича, с одушевљеним расположењем... А баш скоро негде разговарамо жена и ја, па смо се нешто сетили и вас... Чудила се она што вас никако нема. И брине, тако, шта је с вама, и дали сте се негде уносили. А ја јој кажем: то је фини и осетљив младић, па му је сигурно непријатно да долази јер није ваљда, у могућности да нам се одједном одужи. И, тако сигурно и јесте...

Моја добра бивша газдарица осећује се и нуди ме да седим... А, ја, још никако да се снађем... Тек испеглане панталоне падају ми до добрих скупих ципела, а онолики пакети који је још увек грчевито притискам на груди, никуом случају не показују оно што су они још увек мислили... И ја, шта ћу. Инстинктивно рука ми извади буђелар и изброја последњих шест стотинарки, лепо преграде као церапац до краја месеца... Толико сам тачно остао дужан... И тек тада одахнух и језик ми се одрешу... Чак ми се учини да се дичим самим собом! Својим поштењем...

А сада ми се, ето, све чини као да је то била просто клопка, коју само судбина може да намести, и у коју сам својом неопрезношћу упао. Или ми је — шта мислите? — глас моје сопствене савести довео на прави пут...! Не! Ипак ће бити — клопка! Клопка свемоћне судбине...

„Позајмица“ — имена

Недавно је суд једне француске варошице имао да донесе пресуду у једном врло занимљивом и, свакако, необичном спору. Марија Виолан, која се тек пре неколико месеци венчала с врло угледним грађанином свог места, оптужена је за лажно навођење имена, фалсификовање докумената и крађу. Тужбу је поднела њена најбоља пријатељица Жаклина...

Угледајући се на пример своје десет година старије пријатељице, Жаклина је хтела такође да осује своје огњиште. Али када је дошло до предаје исправа утврђено је да је Жаклина била удата већ неколико месеци. Чиновник који води брачну ручику, запретио је чак да ће Жаклину оптужити за покушај битамије. Муж који је у општинском уреду био

пријављен као Жаклинин. Био је... нико други до опште уважени супруг Марије Виолан... радило се, очигледно, о некој административној грешки, према општем убеђењу. Али, документа су несумњиво била сва у реду. Сви потписи су били оригинални, па према томе и брак пуноправан. И Жаклина је била принуђена да сама поднесе тужбу противу непознатог. Тек на то је исповест Марије Виолан објаснила ову загонетку.

Госпођа Виолан је била страшно љубљена у свог тадањег вереника али се плашила да не одустане од брака због њених не више тако младих година. Зато је одлучила да „позајми“ за венчање документа своје знатно млађе пријатељице Жаклине. Када је упловила у брачну луку, мудро ћутећи, вратила их је опет на место са кога их је претходно узела. Ронећи сузе признала је суду да је то све учинила само желећи добро својој будућем мужу. „Та, људи су тако чудновати, и неће да се жене старијим женама!“ Сем тога изгледала је она много млађа но што је то у њеним исправама изнесено. Није дакле начинила никакав фалсификат. Француски суд се показао врло великодушан и ослободио је преступницу сваке кривице. Али достојни супруг показао се још великодушнији, када је своју старију жену, на очи високог суда, весело стегао на груди. Дај Боже само да ова великодушност суда не послужи као повод за неко искоришћавање, јер искушеће је доиста велико а разбор, врло често мали, парочито када се ради о мужу и љубави.

ШТРАЈК МОРСКИХ ВАЛОВА

У једном великом циркусу у Валенсији сваког дана поред осталих тачака приказиван је и један комад у коме се пред публиком одигравао бродолом. За тај комад дирекција циркуса узела је неколико деџака који су имали да представљају морске валове. Они су били смештени на позорници испод платвог платна које је дочаравало слику морске површине, рукама су покретали то платно тако да се код гледалаца стварала илузија морских валова. И поред тога што су послови циркуса ишли одлично Дирекција је одлучила да дечапима смањи плату. Тачно по програму дошао је ред и на комад са бродоломом. На позорници је блеснула муња, одјекнуо ударац грома али је површина мора остала и даље мирна. Публика је почела да се смеје и да протестује. Директор циркуса, сав бесан, прискочио је платну испод кога су се налазили дечапи и подвикнуо им да одмах отпочну са својим послом.

— Желите ли таласе по старој, или по новој тарифи? — зачу се глас једног дечка као одговор на то директорово наређење.

— По старој, по старој!.. — ван себе од љутине довикне директор који је тек сада разумео у чему је ствар.

Једва је директор то изустито на морској површини појавили су се толики валови као да се доиста разбеснела олуја.

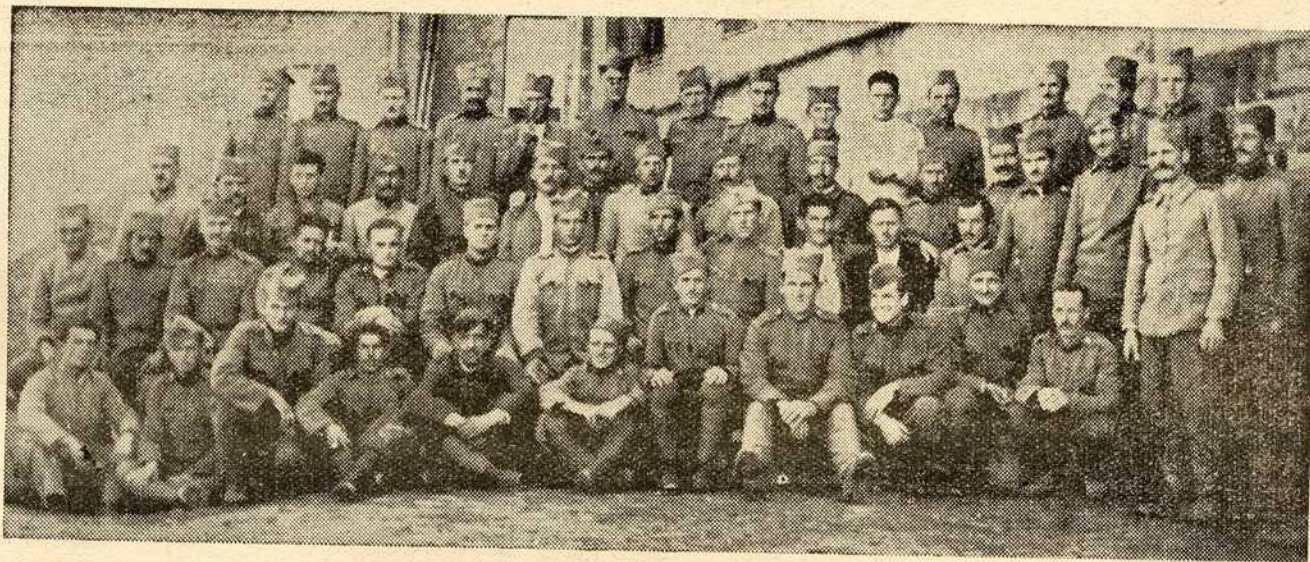
Оскудица свиле у Америци натерала је герле да се на време снабдеју са чарапама. (Foto: Transocean)

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

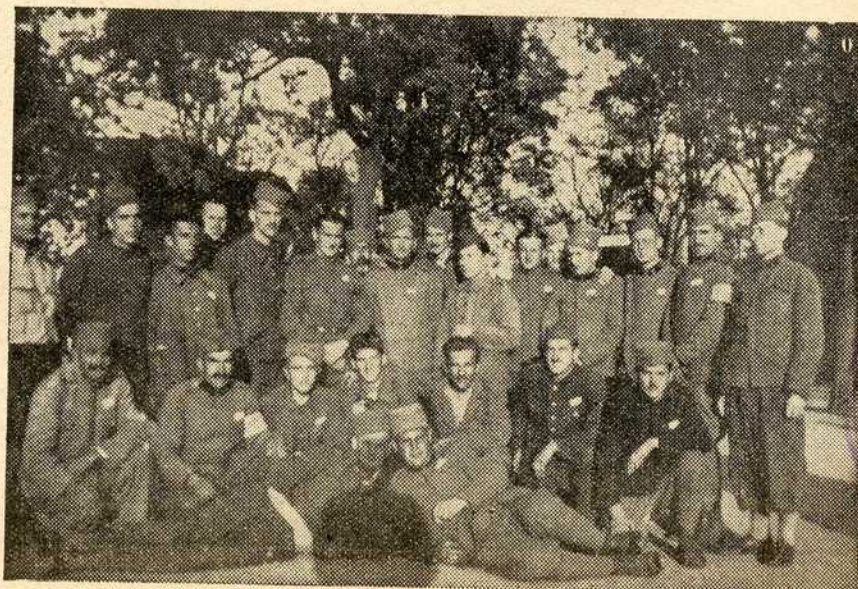
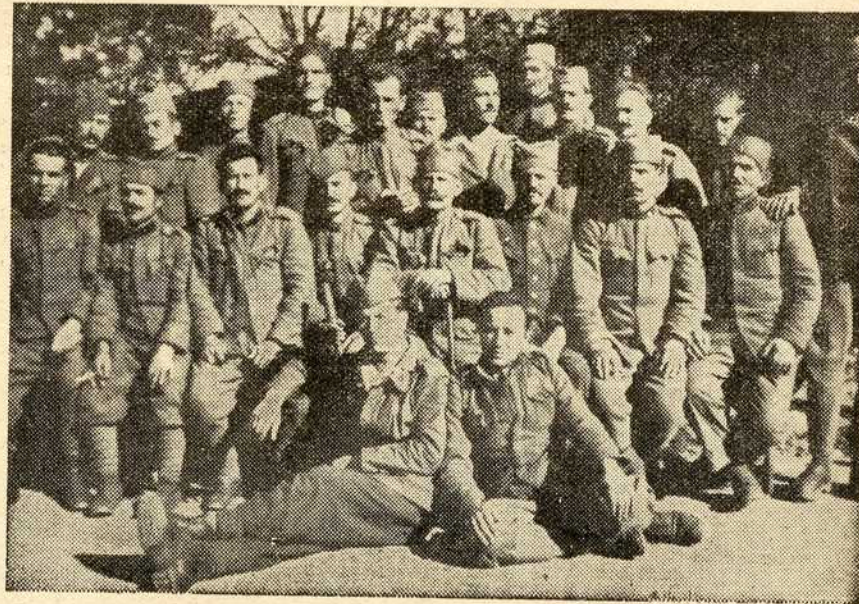
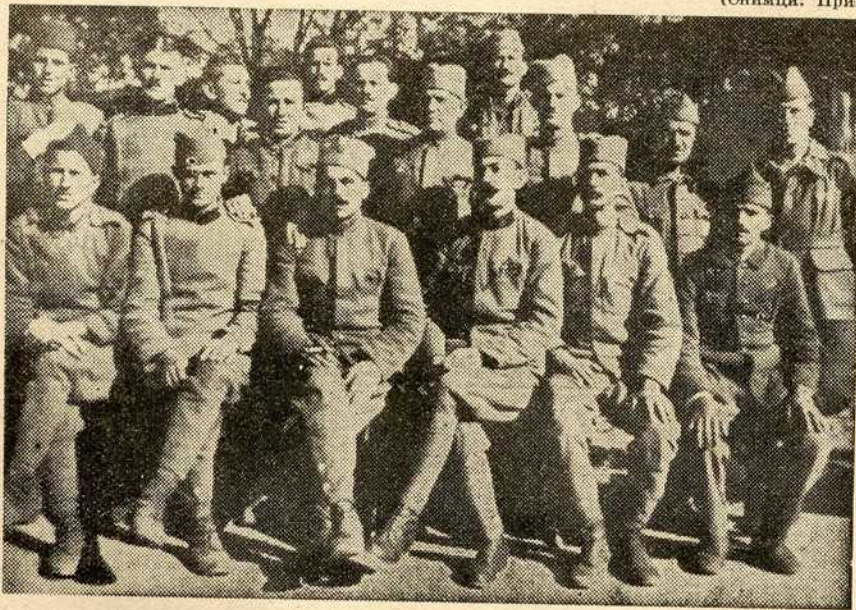
Наши у заробљеништву

У наставну наше илустроване рубрике: „Наши у заробљеништву“ објављујемо и данас неколико снимака наших из разних погора у Немачкој. И те слике објављујемо захваљујући читаоцима КОЛА који су се

одазвали апелу редакције. Верујемо да ће и данас, над овим фотографијама задржати многа срца оних који у њима буду познали своје миле и драга... које, после толико времена први пут виде...

(Снимци: Приватна својина)

WWW.UNILIB.BG

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

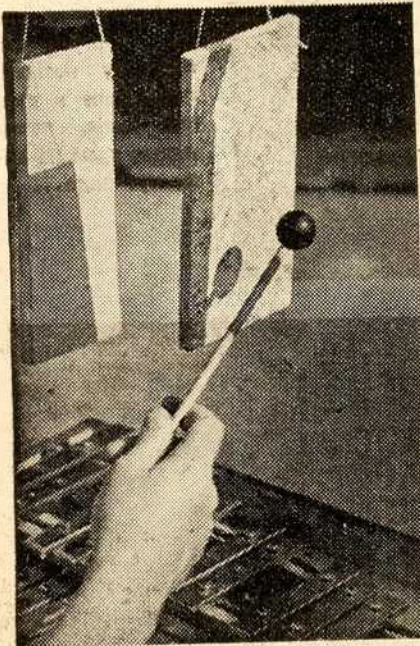
Оркестар КАРЛА ОРФА

На Олимпијади у Берлину 1936 године изазвала је велико интересовање уводна музика у свечаности. Стотине хиљада гледалаца имали су прилике тада први пут да чују звуке и композиције које једва да је неко између њих раније могао чути. Ту необичну музику, која може да се прилагоди — поред тога што је добра пратња за женску гимнастику — позоришту, нарочито за претставе

Леву — Соло мелодија на неке врсте упрошћеном кларинету, уз пратњу ксилофона и малих бубњева прати ритмичну гимнастику на терену.

Десно — Читав оркестар малих бубњева и добоша даје оркестру, већ према потреби, снажан и ритмичан карактер.

Леву — Две подешене мермерне плоче висе слободно у ваздуху; по њима се удара лаким маљцима. Ови „инструменти“ дају један или више тонова у овом оркестру Гинтерове школе.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

из царства бајки, створио је на основу вишегодишњег рада и студија, професор Карл Орф. За изградњу својих несвакидашњих инструмената инспирисао се он узорима из средњовековне црквене музике, али поред тога је применио и сасвим модерне инструменте које је сам усавршио, пошто је претходно радио у заједници са неколико Фабрика музичких инструмената. Посебна одлика овог оркестра који је састављен поред нарочитог стакла и звучног наковња, из прапораца, звонаца, тамбурина-дефова, фрула и гитара, јесте необичан звук који овој музици даје ведро весеље и лакоћу.

Горе — Међу многим другим инструментима за које је идеја црпена чак из Средњег века, понова је васкрсао и клавикорд, пратиоц данашњег клавира.
Леву — Пола тигета нарочито подешених чаша — висина воде је у свакој различита — чини пријатан оркестар за пратњу женских вежби.

Ритмика

Приказујемо читаоцима КОЛА неколико снимака из Студија ритмичких игара гђе Смиљане Мандукић.

Присуствовали смо, захваљујући љубазној госпођи, једном преподневном часу тих игара, за које можда многи неће знати, да воде уствари порекло још од прачовека...

У симпатичном студију, где је све уоквирено породичном топлином, једна група ванредно љупких ученица, вежбала је већ увелико, у тренутку када смо наишли.

Гледали смо, задивљени, ванредне покрете грациозне групе, која је скулпторском вештином вајала пред нама покрете ове слободне игре, која се рађа не по једној прописаној форми и музици одређене теме, већ по најслободнијем мотиву... Расцветано поље, облаци који плове небом, једно побожно расположење, ведрина или

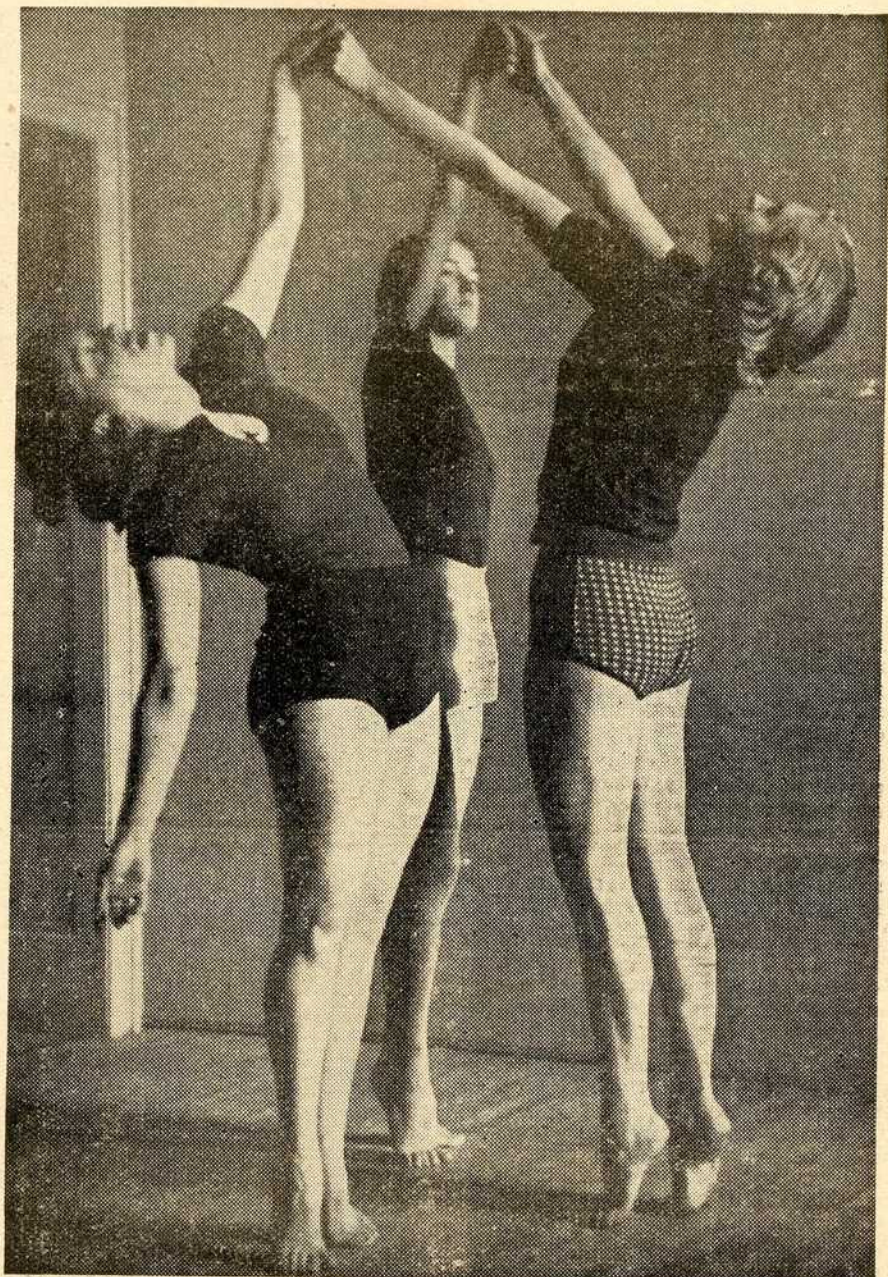
туга, то су мотиви из којих је поникла ова животна игра, која се од памтивека инспирисала животом, природом и душевним трентајима...

Тиха, топла музика с грамофонске плоче, као да је мајски руководила тим ванредним покретима, што су дочаравали час стаблику пољског цветића на поветарцу сунчаног пролећа, час дах сутона што силази на ведре дубраве, или причу о вечном божанству...

На први поглед чини се да је ритмичка игра само упрошћени балет, али њена техника је тешка, јер она не ослобађа само тело већ и душу...

Ванредна наставница даје мали одмор. За тренутак, из студија нестаје оне поезије живота изражене у гичким покретима... Постаје све фамилијарно, бучно, весело... Таскамо.

Љупке ученице су одушевљене рит-

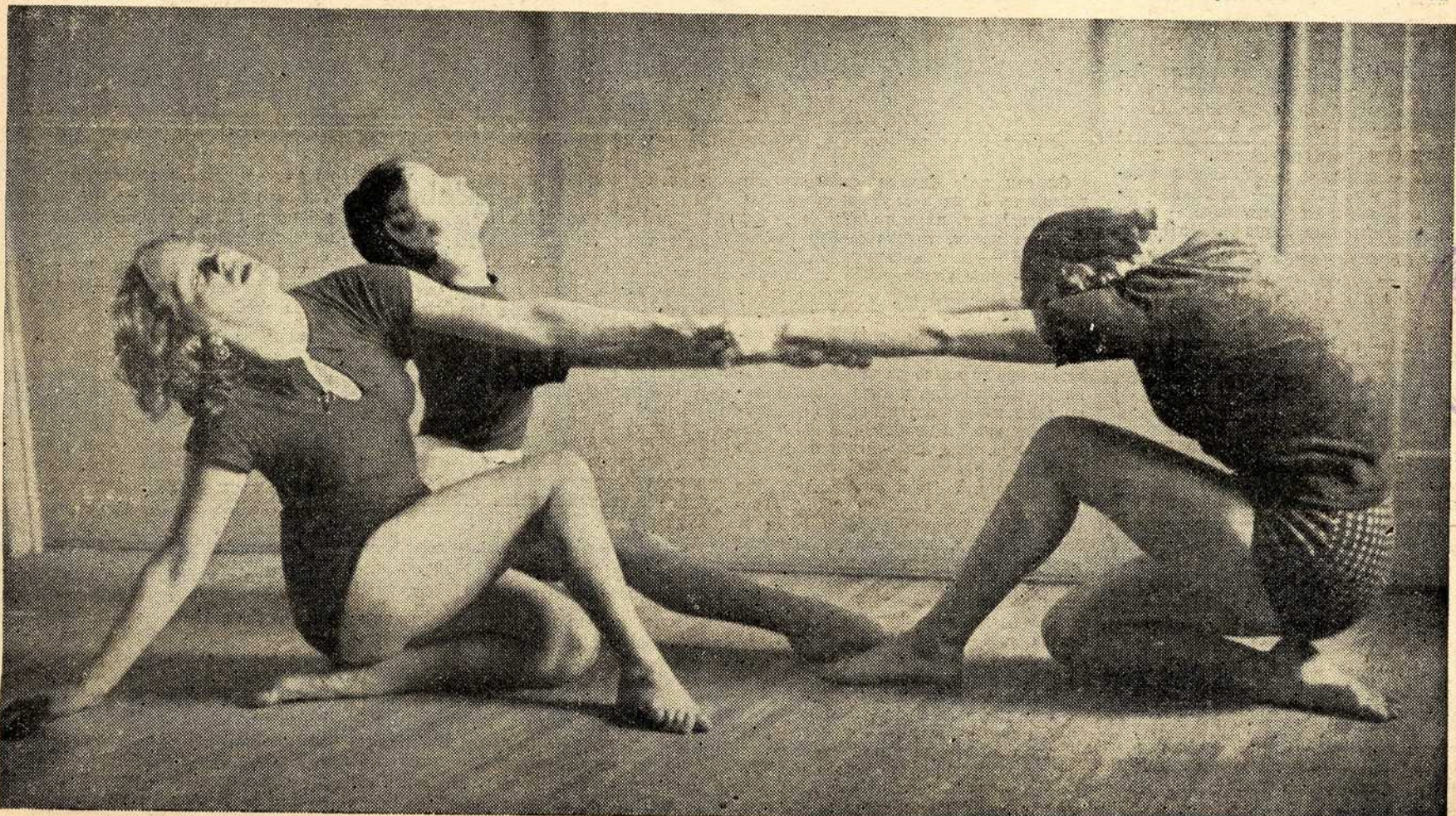

мичким играма чија се лепота огледа и на њиховој извајаној лепоти тела. Одушевљене су и својом наставницом... Скоро свакога дана раде у студију, а хтеле би да се не одвоје. Привлачи их и сама игра и њена тумачења, која са сликовите речи прелазе у сликовиту стварност...

У тишини, у топлини једне породичне интимности, али изванредно пре-

дано, чланице студија госпође Мандукић спремају свој концерт, који ће, као и прошли, поново одушевити престоничку публику...

Питање је само због костима. Оно, озбиљно брине овај мали уметнички круг... Брине га, иако им на лицу читамо да верују у разумевање и предусретљивост оних који ту могу да им помогну... М.

(Снимци: А. Станић)

Тројица у ноћи

ПИШЕ: ХАНС КРАУС

Херманови су били већ неколико година у браку. Били су добро ситуирани, али да не би били стално сами у великој вили узели су у стан сестру госпође Херман са мужем. Госпођа и господин Херман нису спавали у истој соби јер је господин Херман страшно хркао ноћу, али зато су им спаваће собе биле једна до друге и биле спојене вратима.

Спремали су се на спавање. Господин Херман је свлачио своју уштиркану кошуљу. Из суседне собе допирало је пријатан, топао глас његове жене, али с извесним призвуком забринутости.

— Откуда да Ото и Лина баш вечерас буду позвани у болницу? Остали смо сасвим сами у кући.

— Па зашто те то збуњује, драга? одговорио је муж. — Мени се, штавише, свиђа што нам је цела кућа остала на расположењу.

— Али Фриц, — прекинула га је његова жена, — никако не могу да одагнам из главе мисао на оне скупоцене дијаманте које си донео. Непрестано ми се мотају по глави.

— Не буди смешна, Лиси! — одговорио је г. Херман смејући се. — Они су на сигурном месту у сефу, а ујутру ћу их однеи индустријалцу који их је купио. Морао сам да их донесем кући за вечерас. Уосталом, ко други сем нас уопште може да зна да сам их донео овамо? Дакле немаш разлога да се бринеш.

— Вероватно је глупо од мене, али...

Није довршила реченицу. Само се насмејала на мужа када је овај ушао у њену собу у пиџами. Он је ухватио за рамена и продрма правећи се да је љут.

— Дабогме да је бесмислено! прекорео ју је. — Још ћу доћи до закључка да сам погрешно што сам ти казао да сам их донео кући. Али, помислио сам да ми никада не би опростила када би сазнала да су дијаманти били овде у кући а да ти их нисам показао.

— Да, то би ме љутило, — сагласила се она.

— Дакле, пошто си их видела, буди добра и немој да мучиш своју главицу непотребним бојазнима. Изгледаш уморна и треба да спаваш.

— Заиста сам веома уморна и сањива, — признала је она и руком заклонила уста. Само — вероватно зато што Лина и Ото нису овде — кућа изгледа некако необично тиха и пушта.

— Не буди дете, — насмејао се Фриц. — Оставићемо врата откритијута као и обично.

— Да, скоро сам заборавила да ти кажем, — рекао је пољубивши је, — договорили смо се с оним специјалистом да се нађемо идуће недеље. Он верује да ће успети да излечи онај мој недостак.

— Недостатак? Она је неразумевајући гледала у њега. Затим на њеном лицу заигра осмејак. Сетила се на шта је мислио.

— Сада ти постајеш детињаст, Фриц! — узвикнула је. — Мислила сам да се шалиш када си ми говорио о томе. Ја сам већ навикла на твоје хркање.

— Ипак, то мора да је страховито несносно, одговорио је Фриц. Виђу срећан ако успем да се излечим од тога... А сада хајде на спавање. И немој да те узнемирују ружни снови о лоповима који су дошли по дијаманте.

Иако је био ненаоружан, није могао натраг. Лиси никако није смела бити увучена у ово. Она није смела да се непотребно збуњује. Јер, било му је јасно да су тројица људи које је видео ушла у кућу с мало поштеним намерама.

Он је пажљиво затворио врата салона за собом пре него што им је открио своје присуство. Међутим шкљоцање браве привукло је пажњу провалника. Они су се нагло окренули.

Тројица разбојника од којих је један држао револвер у руци хладно су посматрали господина Хермана. Њему је дошло да се смеје, иако је ситуација била врло озбиљна. Он је стајао голорук пред тројицом наоружаних људи. Било му је јасно да су они некако дознали да се дијаманти вечерас налазе код њега јер их је нашао окупљене око сефа. Прве речи провалника отклониле су и последњу сенку сумње у ово.

— Они дијаманти које си продао извесном индустријалцу, — рекао је један од разбојника тихо и значајно — вероватно се налазе у сефу. Теби је несумњиво позната комбинација којом се отвара сеф, па неш бити тако љубазан да

Он сам није нимало страховао за дијаманте. И да није Лиси споменула ову могућност, њему то никада не би пало на памет, толико је био уверен да нико — сем неколико одабраних људи — није уопште знао да се драгоцени дијаманти које је купио индустријалац Манер налазе код њега...

Господин Херман, који је био заспао, нагло се пробудио. Чудио се шта ли је то могло да га пробуди. Кућа је била мрачна и тиха. Било је тако тихо да је кроз врата јасно допирало лагано, равномерно дисање његове жене. Она је очигледно дубоко спавала.

Тада је чуо један други звук. Био је тих пригушен даљином, као да је нешто пало на под. Помислио је да су Лина и Ото ипак успели да се врате, иако је већ било врло доцкан, и да су ушли унутра. Сматрао је да ће бити добро да се ово провери. Нечујно се извукао из постеље и тихо, да не би пробудио жену, изишао на степенице.

Са врха степеништа приметно је да је неко стварно ушао у кућу. Светлост је горела у салону. До његових ушију допирали су пригушени гласови који су нешто жестоко расправљали. Он се упустио полако до откритијутих врата салона.

га сам отвориш и уштедиш и себи и нама непотребне непријатности. Ми знамо да сте ти и твоја жена сами у кући...

— Морам да признам да сте прилично добро обавештени, — рекао је и пошао сефу који је био узидан и сакривен иза једне велике слике. — И, нажалост изгледа ми да ћу морати да учиним као што желите, — додао је резигнирано.

Престом је ухватио комбинацију сефа и почео да је окреће. Сеф се отворио. Фриц је брзо гурнуо руку у једну од преграда, али га један од разбојника снажно ухвати с леђа и одбаци натраг.

— Руке себи! То што је у сефу припада нама! опоменуо га је. Разбојници су полетели отвореном сефу.

Тада се догодило нешто неочекивано. У десној руци, коју је био гурнуо у сеф, господин Херман је држао мали револвер. Уперивши револвер у леђа разбојника он им је хладно наредио да дигну руке увис и да се полако окрену. Изненађени разбојници брзо су проверили његове речи бацивши поглед преко рамена. Дигли су руке и окренули се,

— Моја једина жеља је да вас, господо, што пре избацам из своје куће а да при том не будем присиљен да употребим ово оружје, — рекао је. — Уверавам вас да врло добро гађам па би и најмањи незгодан покрет с ваше стране имао и врло незгодне последице по вас. У мојој професији човек често дође у ситуацију у којој треба да зна да врло добро рукује оружјем. Сем тога, то би начинило непотребну буку, пробудило моју жену која слатко спава и непотребно је уплашило...

Једва је он завршио своје цинично излагање ситуације, када се врата салона нагло отворише. У огледалу које је висило на зиду Фриц је видео своју жену у спаваћници на вратима салона. Била је бледа и унезверено је посматрала призор пред собом.

— Ох, Фриц! најзад је узвикнула. — Страшно сам се уплашила за тебе.

Увидевши да се она ипак некако пробудила и дошла доле, Фрицу је одједном било јасно да ће му она бити од велике користи. Иако је сада био наоружан, он је ипак имао тројицу разбојника против себе.

— Случајно сам дошао доле и нашао ову господу, — рекао јој је пре-

ко рамена држећи тројицу разбојника пажљиво на нишану. — Ти телефонирај по полицију а ја ћу да приназим на ове центлмене!

— Већ сам телефонирала, — одговорила је она узбуђено. — Сваког момента треба да стигну...

Завијање полицијских сирена прекинуло је њене речи. Лиси је брзо истрчала и отворила предња врата. Салон се напунио полицајцима. Ухватили су разбојнике и отишли.

— Баш ти хвала што си тако брзо позвала полицију, — рекао је господин Херман. — То је било заиста изненађење. Ја сам мислио да ти слатко спаваш...

— Имаш право, — прекиде га она, — слатко сам спавала, и можда се не бих ни пробудила да ми тишина није изгледала некако сумњива. Знаш, — госпођа Херман се насмејала, — толико сам навикнула да слушам твоје хркање кад спавам, да ме је тишина која је настала после твог одласка из постеље изгледала пробудила. Разбудила сам се и пошла да видим где си те отишао... Можда би ипак било боље да не идеш код оног специјалисте, — додала је смејући се.

Важно за свакога!

Купујем све што имате и најбоље плаћам. Накит, злато, сребро, бриљанте, дијаманте, као и све античке ствари. Хитно донети ново-отвореној антикварској радњи „ОЛИМПИЈА“, Кр. Александра 44. Недељко Т. Николић.

ПЕШКЕ преко Дунава

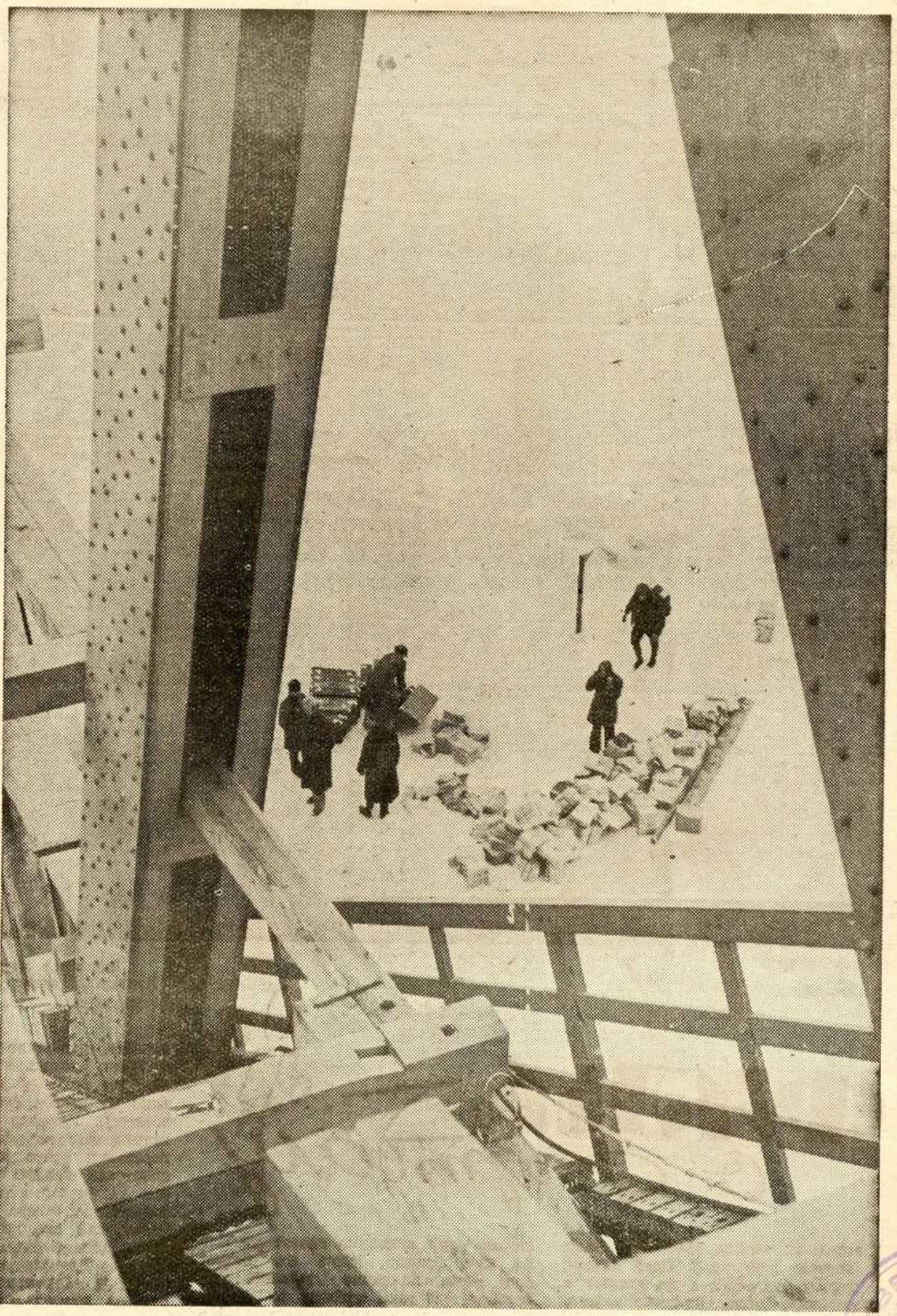
рећи из Београда у Панчево, или из Панчева у Београд, ево већ две пуне недеље, не само што није нимало лако, већ је чак и веома опасно... Тај прелаз је могућан само — пешице! Пешке преко залеђеног Дунава, али ни то не баш потпуно преко нагомиланих ледених санти, већ местимично уз помоћ порушеног гвозденог моста...

Тај прелаз, за оне који „по сваку цену“ морају да пређу, претставља праву вратоломију. Неколико дана прелазење преко леда било је строго забрањено, а потом допуштено, али на сопствени ризик, разуме се, онога који прелази.

Ледена кора Дунава, прво се кретала, а када је оног најхладнијег дана (када је жива у термометру показала 24 степена испод нуле) застала, и уз тресак санти подигла читаве блокове леда, преко Дунава се могло прећи. Али ни тада, с обале на обалу преко леда.

На неким местима, отприлике око средине Дунава, лед је био исувише танак. Пуцао је и одвајао се у мање блокове непоуздане или сасвим несигурне. Поред тога на неким местима, око самих конструкција моста, остала су језерца незалеђене воде. Због тога, пешаци, пошто пређу један део преко леда мора да се пењу лествицама на непорушени део моста одакле, с вратоломне висине, треба да се опет спуштају и силазе на лед.

(Фотомци: А. Симић)

Сам део прелаза преко леда је најдужи, и био неизводљив првих дана, у правој линији, што би пешацима знатно уштедело и труд и, уосталом, страховање. Он је могућан само у „цик-цак“ кривудању и обилажењу, било сумњивих места или нагомиланих санти...
Тај опасни пешачки пут, преко раз-

них висина, лествица, преко леда, врло често по највећем ветру, траје, разумљиво, доста дуго пошто је на томе месту Дунав веома широк...
Међутим и поред тога што тај прелаз преко залеђеног Дунава претставља озбиљну животну опасност, и поред тога што пешак треба да има и храбрости и добре нерве, из дана у

дан је све већи број оних што одлазе и долазе преко Дунава...

Тим, једино могућим путем — једином возом — преноси се и пошта, новине... И, не само за Панчево већ и за цео Банат.

Од пре неколико дана постављени су путокази за оне који прелазе. Њих се свако држи, јер је то једини испитани пут, па према томе и најсигурнији. Приликом постављања путоказа, залеђени пут је унеколико исправљен, а самим тим нешто је скраћен.

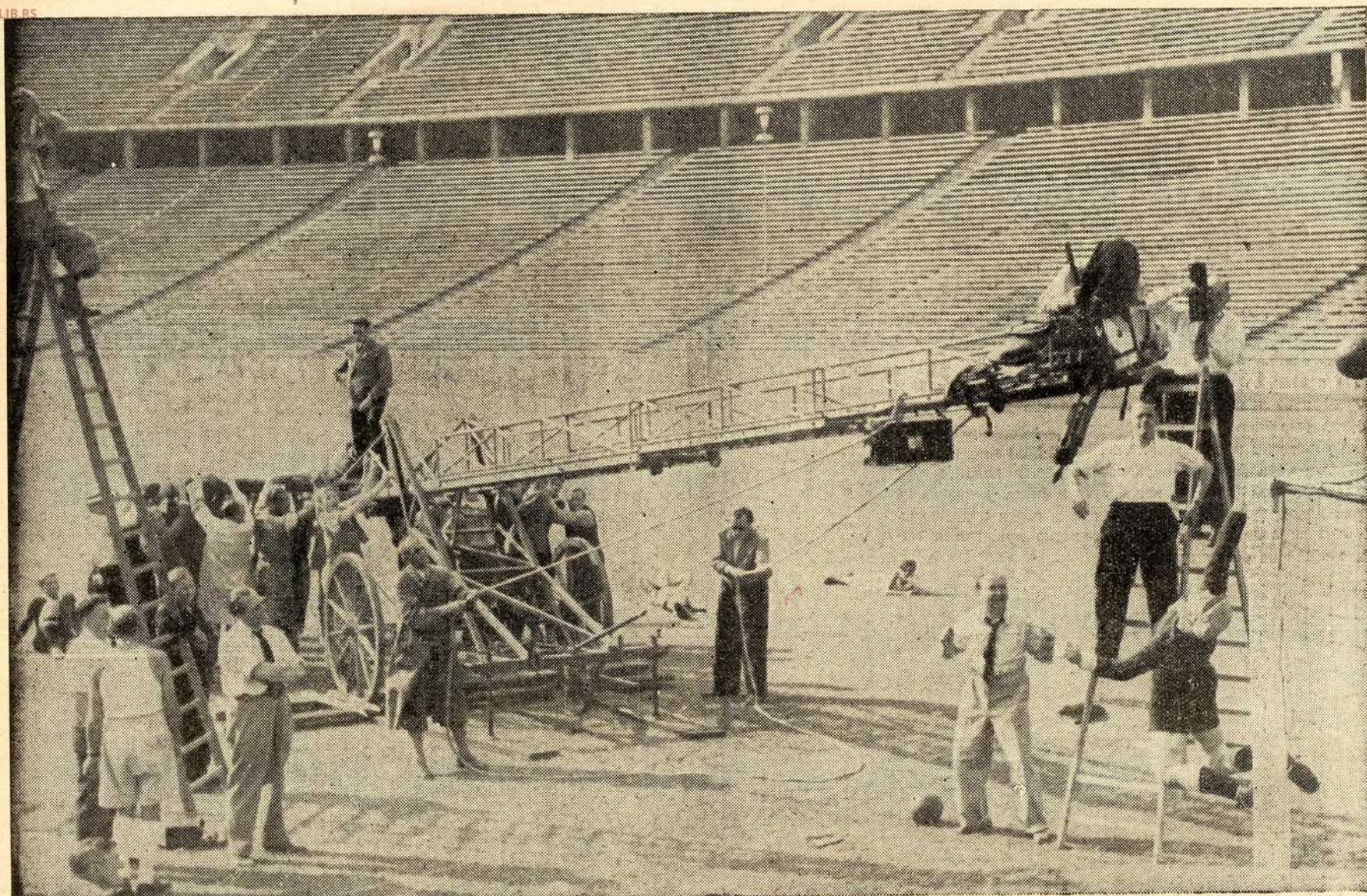
Када се и у Београду, и у Панчеву, дознало да је обележен, и тиме у неку руку „озваничен“ ледени пут преко Дунава, саобраћај пешака постао је много живљи.

Фоторепортер КОЛА ухватио је, тако, тренутак преласка једне одвајне мајке која је с дететом у наручју прешла преко залеђене реке.

Људи, жене и деца, прелазе. Свакога дана. Али, кад осете земљу под ногама ипак одахну...

— Сигурно је сигурно! кажу они... Јер, бадава, човек прелази, не оставља га осећај да му је лед под ногама...!

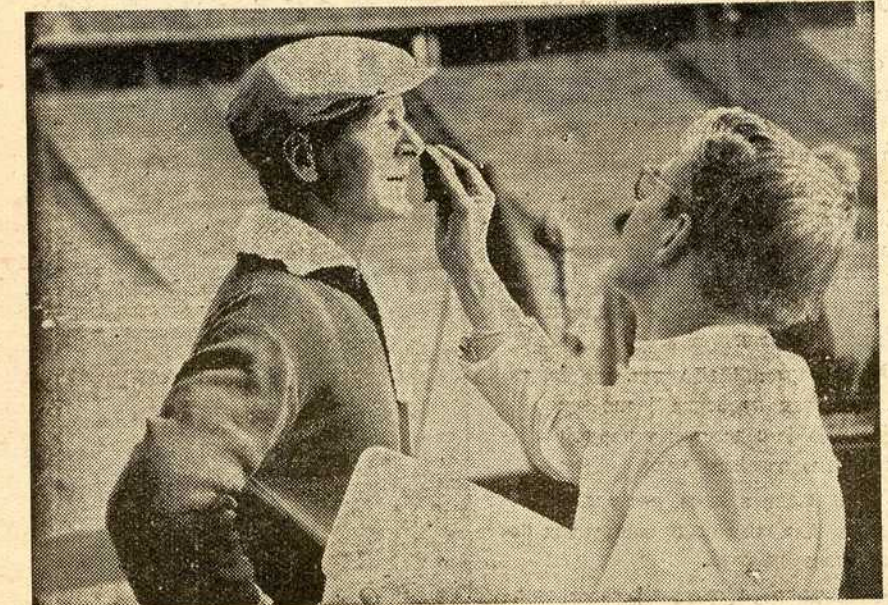

Један од најузбудљивијих момената из игре снимљен је без публике. Вратар „Глорије“ у сјајном стилу одбија лопту која је летела ка самом горњем углу гола.

ФИЛМ о Фудбалу

Последњих година спорт све више постаје популаран. Овај покрет, толико користан и по државу и за појединца, узима све више маха и придобија све већи број присталица. Филмским редитељима није измакла ова чињеница. Они су јасно опазили да је спорт данас толико омиљен да би му и филм требало да посвети највећу пажњу. Поводом тога отпочело се са снимањем филмова са сижеом из спортског живота.

казано само неколико спортских сцена, као, рецимо, један део каквог бокс меча, пливачке утакмице или лакоатлетске трке, публика их је примила с великим интересовањем. Изванредан успех филма о Олимпијским играма у Берлину, у режији Лени Рифенштал, још више је уверио филмске финансијере да је уносно снимати филмове из спортског живота. Немачки режисер Штемла нарочито је био наклоњен спортским сижеима. Он је дуго времена трагао за једним манускриптом који би у оквиру приказивања разних спортских так-

Око филмске камере је веома осетљиво. Потребно је снимање гро-плана, уклонити све недостатке с лица. На слици видимо вратара Хајнца Енгелмана, коме стручњак за шминку брише зној после игре.

мичења, провлачио кроз радњу филма и један занимљив догађај, с циљем да веже филм у једну целину, а да тиме не изгуби своје битно спортско обележје. Режисер Штемла, је иначе, велики љубитељ фудбала и ревносан посетилац фудбалских утакмица. Као спортском навијачу, њему је било јасно да би један филм са сижеом из живота фудбалера имао изванредан успех, тим пре што слични филмови нису досада снимљени. Своју идеју режисер Штемла је привео у дело. Написан је манускрипт за филм из фудбалског живота и берлинско филмско предузеће „Баварија-филм“ приступило је снимању спортског филма „Велика игра“.

И поред свих олакшица, није било лако снимити филм из фудбалског живота. Његов успех је зависио од тога да радња филма и игра глумца буду што реалнији и природнији. Режисер Штемла је о томе нарочито водно рачуна. Он је ангажовао чувеног немачког фудбалера тренера Херберга, тренера немачке фудбалске репрезентације и ставио му у дужност да научи поједине филмске глумце како се игра фудбал.

Главна улога у филму „Велика игра“ додељена је познатом немачком глумцу Делктену. У филму он је славни фудбалски ас, чијом заслугом његов клуб добија најзначајнију утакмицу. Да би могао успешно да одигра своју улогу, Делктен је месец ипо дана био роб тренера Јозефа Херберга. Долозио је редовно на тренинг и марљиво је настојао да савлада фудбалску технику. Срећом, он је као дечак играо фудбала и сада је само било потребно да освежи старе успомене.

Режисер Штемла добро је знао да се фудбалска утакмица не може „маркирати“ на филму. Спортска публика би то одмах приметила и филм не би успео. Зато је одлучно да се инсценира једна права спортска борба, једна истинска фудбалска утакмица пред масом света. И када су сви учесници у филму, према исказу тренера Херберга, били спремни за јавни наступ пред публиком, одређено је

да се ова утакмица одигра као предигра куп утакмици између Дрезденског спорт клуба и бечке „Адмир“. Овај фудбалски суерет одржан је у Дрездену пред око четрдесет хиљада гледалаца.

— Никада у животу нисам имао такву трему, — причао је после утакмице филмски глумац Делктен, — као у свлачионици пред излазак на терен. Дрхтао сам као у грозници. А када сам изишао на игралиште, тек онда сам се сасвим изгубио. Огромна маса света ме је збунила. Срећом, темпо игре ме је ускоро толико занео да сам заборавио на све, и на публику и на сценарио. У мени се свом жестином пробудила фудбалска страст из дечаког доба. Игра ме је понела и ја сам јој се сав посветио...

Гледаоци уопште нису знали да присуствују једној утакмици која је приређена само због тога да би била снимљена за филм. Делктен је у почетку игре неколико пута „киксирао“ и зато је извијдан од навијача, али је затим, када се ослободио треме, заиграо много боље него што је нико очекивао. Тако се пред одушевљеним навијачима одвијала једна заиста врло жива и веома узбудљива фудбалска борба. Режисер Штемла стајао је иза гола и задовољно трљао руке. Све се догађало онако како је он замислио и желео.

Главни догађај у филму је одлучна фудбалска утакмица између два фудбалска ривала. Да би била приказана потпуна психоза једне велике фудбалске утакмице, било је потребно направити неколико снимака публике и навијача. То је био један од најтежих задатака. Режисер Штемла решио га је на тај начин што је довео читаву чету филмских оператера на утакмицу између „Шалкеа“ и „Рапида“, која је одржана прошлог лета у Берлину у Олимпијском стадиону. Ово је била дерби утакмица фудбалске сезоне, утакмица која је имала да реши који ће од ова два клуба освојити првенство Немачке у фудбалу.

Око сто хиљада гледалаца испунило је олимпијски стадион. То је била једна од најузбудљивијих и најлепших фут-

Балских утакмица. Игра је била толико драматична и жива да су навијачи преживљавали сваки моменат са утакмице. А то је баш требало режисеру Штемлеу. Гледаоци нису уопште приметили да статирају за један велики спортски филм. Они су били толико занесени игром да нису ни приметили веште филмске оператере како им прилазе и снимају их.

Филм „Велика игра“ веома је занимљив и због тога што у њему играју и познати фудбалери. Знатан број немачких репрезентативаца, од којих су неки дугогодишњи фудбалски интернационалци, играју у овоме филму. На платну ће се појавити Купфер, халф немачке репрезентације, један од најбољих играча у Европи.

Поред њега појавиће се Ленер, чувени немачки интернационалац, па Граф, Миер и други. Они у филму учествују на фудбалској утакмици и приказују све одлике фудбалског спорта.

Чувени фудбалери појављују се у многим сценама, од којих су за спортску публику најзанимљивији прикази са тренинга и моменти из борбе. Утакмица је технички изванредно снимљена, на један нов начин, тако да гледаоце — спортисте у биоскопу обузима навијачка грозница. Снимање фудбалске утакмице је један од најтежих техничких проблема. Тешкоћа је нарочито у томе што је фудбалско игралиште веома велико и што се фудбалска игра брзо развија.

Садржај филма је веома занимљив и приказује дирљиву љубав фудбалера према своме клубу.

Радња филма почиње дубоко под земљом, у једном окну рудника угља. Рударима, вредно обављају свој посао. Снажним ударцима пијука и погодних справа одваљују велике комаде угља и слажу их у зато одређене вагонете. Голи до појаса, мокри од зноја, црни од угљене прашине, они се потпуно предају своме раду...

Надзорник за то време обилази поједине отсеке и надгледа рад. У једном ходнику застао је пред заштитним гредама, које су подупирале наслале угља. Подупирачи су били добро постављени, али су се повијали под тежином. Надзорнику је било јасно да подупирачи неће моћи да издрже и да је катастрофа неминовна. Трчећим кораком појурно је ка радницима и обавестио их о несрећи која им престоји. Сви су појурили ка излазу. Изгледало је да ће на време стићи до дизалице, која би их однела на површину. Али, одједанпут је одјекнула страшна тутава. Подупирачи су понустили и један велики блок угља затрпао је ходник. Излаз је био затворен. Радници су се окупили у гомилу и договарали се шта да раде. Под слабом светлошћу рудничке лампе показало се да је немогуће отклонити велике комаде угља и земље. Они нису имали ни потребних справа за један тако велики посао. Ходник је био затрпан доста дубоко. Помоћ је једино могла да стигне споља. Горе су свакако били обавештени о катастрофи у руднику и предузели су све што је потребно да спасу затрпане рударе.

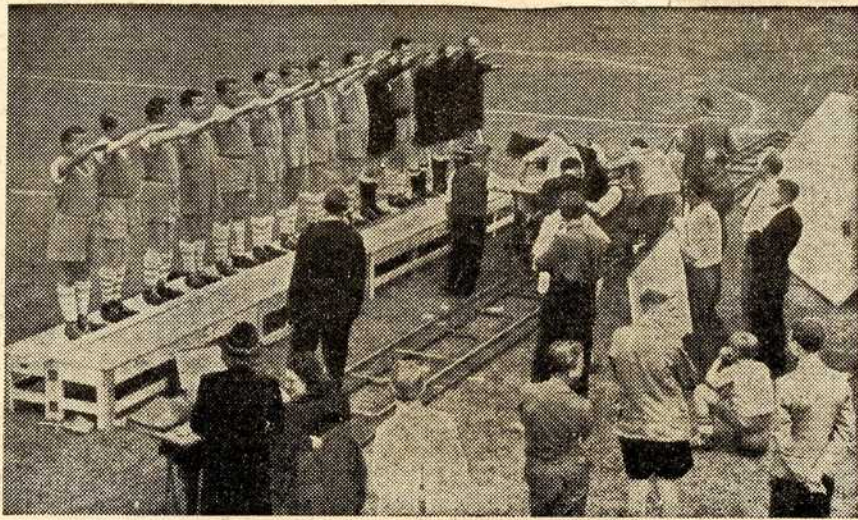
— Другови, морамо чекати на помоћ споља, — рекао је надзорник. — За то време ми ћемо, на смену, куцањем у зид давати знак где се налазимо, како они горе не би лутали приликом откопавања.

Радници су поседали у мале грунице. Један од њих стајао је поред рне угља и ударао у зид гвозденим чекињем. Утаљ одлично преноси звук и у случају катастрофе затрпани радници на овај начин обавештавају спасиоце да су живи и где се налазе.

Међу рударима развио се разговор о пословима које су имали да обаве следећих дана.

— Шта ли ће другови без нас? запитало је Фелинг једног снажног рудара који је седео поред њега.

Јун Јегер је само слегнуо раменима. Они су били спортски другови и играли су у клубу „Глорија“, који је у недељу, дакле, за три дана, имао да одигра финалну утакмицу за немачко фудбалско првенство против свог старог ривала ФК „Норда“. Вернер Фелинг играо је центар фора, а Јегер је бранио гол. Обојица су били најбољи играчи „Глорије“ и без њих је овај клуб знатно губио у својим изгледима за победу.

Овако се за филм снима фудбалски тим.

Време је полако одмицало. Рударима је једномерним ударцима чекиња давали знак. Неки су спавали савладани умором. Надзорник је корачао дугачким, нервозним кораком. Чак је и он почео да губи наду у брзо спасење. Рудар који је давао знак чекињем,

прислонно је одједанпут ухватио уз црни зид. Раширио је руке и узвикнуо одушевљено:

— Ура, нашли су нас!

У недељу је на великом олимпијском стадиону у Берлину одржана финал-

Горе — Славни фудбалери као филмски глумци, снимљени за време одмора на тренингу. С лева на десно: Миер, Купфер, Рене Делстен, Граф, Ленер, тренер Хербергер, Хандшмакер и Карочи.

(Fotos: Sportbild)

Десно — Г-о-о-о! Виче одушевљено тренер „Глорије“ и од радости скаче извис, док публика одушевљено поздравља успех „Глорије“.

на утакмица за првенство Немачке у фудбалу. Око сто хиљада темпераментних навијача испунило је свако празно место на стадиону. Био је то најзначајнији догађај фудбалске сезоне.

Утакмица је почела. У првом полу-времени ФК „Норд“ игра изванредно добро и његова навала доводи често противничку одбрану и у врло тешку ситуацију. Два гола крунису низ опасних навала. Вођство од 2:0 пружа велику наду навијачима. ФК „Норда“ да је победа на домаку.

За време полувремена у свлачионици „Глорије“ тренер и вођа секције дају последња упутства фудбалерима.

— До последњег секунда игре утакмица није изгубљена, то добро упамтите момци, рекао је тренер својим играчима.

Вернер Фелинг нервозно је ходао по свлачионици. Поводом тога тренер му је саветовао да изведе неколико гимнастичких вежби, да би смирио живце. И Фелинг је послушао. Изводећи једну вежбу он је тако рђаво искрену ногу да се повредио теже. Лекар му је забранио да настави игру. То је био тежак ударац за „Глорију“. Место Фелинга на терен је изишао резервни центар фор (!), коме се најзад пружила прилика да игра у првом тиму. Да је он одличан играч видело се већ у првим минутима игре. Противнички центар халф никако није могао да изиђе с њим на крај. Ускоро је резултат био смањен на 2:1. Навијачи су ступили у дејство. Бодрени хиљадама својих присталица играчи „Глорије“ наваливали су све жешће. Резултат је ускоро био изједначен.

Док се напољу водила велика борба Фелинг је нервозно пратио ток игре према узвицима навијача. Када је дознао да је резултат изједначен, није могао више да издржи. Навукао је брзо спортски дрес и поред строгих опомена лекара изишао је на терен, поздрављен бурно од навијача „Глорије“. До краја је преостало само још неколико минута. Фелинг је силовито продро с лоштом, ослободио се противничког бека и снажним ударцем постигао победonosни гол.

„Глорија“ је освојила најлепши спортски трофеј: државно првенство.

ЖЕНЕ

Госпођо, НЕГУЈТЕ СВОЈУ ЛЕПОТУ

ДА ВАМ ФРИЗУРА ШТО ДУЖЕ ТРАЈЕ

Не бојте се да ће четкање косе покварити вашу ондулацију. Само морате pazити да четкањем косу не спелите, већ напротив треба да је растресете. Ако имате дужу косу, после вечерњег чешљања пре спавања свежите косу једном машинном и пажљиво преко целе косе ставите мрежу. Ако вам локне неће да држе, пре него што их увијете, растопите коцку шећера у шољи воде, косу лако овим раствором накувите и увите локне. Ако после прања косе правите сами фризуру, да би вам она дуже трајала употребите овај раствор: на једно беланце сипајте четири пута толико воде и добро размутите. Беланце, не само да даје коси леп сјај већ и благородно утиче на здравље коже.

ПРОТИВ ОПАДАЊА КОСЕ

Да спречите ово ало помоћи ће вам истовремено масажа, четкање косе као и правилна исхрана (храна која садржи довољно сумпора: јаја, млеко, овас, пасуљ, боранија). А најбоље сретство које има невероватно дејство јесте петролеј. Познато је да већина радника на петролејским пољима имају бујну и здраву косу. Ко хоће да се повинује оваквом непријатном лечењу, имаће загарантован успех. Увече треба петролеј добро утрљати у кожу, темељно главу измасирати и повезати марамом. Ујутру намажите косу маслиновим уљем да се петролеј лакше отстрани а затим раствором сапуном 3—4 пута насапунити главу и добро је опрати. Понављајте ово једном недељно све док вам коса не престане опадати.

ПРАВИЛНА МАСАЖА И ЧЕТКАЊЕ ПОТРЕБНО ЈЕ ЗА ОДРЖАВАЊЕ КОСЕ

Правилна масажа једном или два пута недељно веома је потребна за косу. Основна грешка је, кад косу само лако расресемо прстима, чиме постижемо само то да се коса брже умести. Циљ масаже је да се појача циркулација крви у корену косе, што ћемо постићи једино снажним притиском прстију на корен косе. Најбоље

Широка јакница од крзна морског пса дивно пристаје уз спортску заљину од мрке јеленске коже са грубо шивеним шавовима и пуловером са ватвореном крагном.

је почети изнад потиљка, ставите чврсто прсте на кожу главе, а затим окрећите прсте на једном месту тако да се покреће кожа а никако прсти. Пет пута десно, пет пута лево, затим мало нависше и постепено прелазећи преко темена ка челу, измасираћете целу главу. Ко има масну косу нека претходно намаже кожу на глави колоњском водом. Код суве косе најбоље је само овлажити прсте обичном водом.

А сада нешто мало о четкању косе. Није довољно ако косу прочеткате 50 пута по површини. Свакодневним четкањем желимо да косу очистимо и

проветримо. Првокласна четка са дугим длакама послужиће вам добро и трајаће годинама. Сваке вечери макар три минута четкајте косу овако: левом руком подигните прамен косе изнад главе а десном руком га са сваке стране очеткајте полазећи од главе, неколико пута. У току четкања четку обришите о чисту крпу, бићете изненађени, колико ћете нечистоће скинути сваки пут са ваше косе.

КОРИСНИ САВЕТИ

КОРИЦЕ У КОЈИМА ЋЕТЕ ДРЖАТИ КЊИГУ ЗА ВРЕМЕ ЧИТАЊА

Испрљане и испечане корице књига не делују лепо а нису ни најбоља слика њеног власника. Зато никад не читајте књигу без заштитног омота, поготову, не књигу позајмљену. На првом месту због поштовања туђе својине и људи који ће после вас читати ту исту књигу, а затим у интересу сопственог здравља. Не знате кроз чије је све руке та књига прошла. Омот од папира, а нарочито од новина, не одликује се нарочитим укусом, без обзира на његову краткотрајност. Начините зато трајнији омот.

Потребан вам је комад шареног кртона или грубог платна у размери 45 сантиметара са 23. Посао је врло једноставан. Дуже стране савијете за пола сантиметра за поруб Краће стране пресавијете за пет сантиметара унутра. У њих ћете увући корице књиге. Тачно на половину омота зашијте пантљичку која ће вас потсећати где сте стали у читању да не бисте морали да авијате углове страница. Омот ових размера подесан је за већину књига. Ако за мање књиге нећете да правите специјалан омот, можете употребити овај исти на тај начин што ћете ставити мекан картон истих размера као омот Ако ћете правити омот од платна можете га опшивати разним бојом, дебелим конопем у другој боји, што ће деловати веома пријатно.

Крзна

Да ли сте остали иша као и пре венчања

1. Када је приметио да је ваша нова хаљина сувише кратка, одговорили сте брзо: „То је ситница, могу је продужити“. Данас, одмахнете главом: „Па то је модерно“.
2. Некада, када сте чули да долази, трчали сте му у сусрет, док сте се претходно погледали у огледало и зачешљали косу. Данас мирно настављате свој посао, док вам нос сија а коса је рашчупана.
3. Раније сте чекали са доручком на њега, док се не обуче и припремали сте му хлеб са маслом, а данас доручкујете пре њега и устанете од стола док он још није завршио.
4. Када му је неко јело пријало и зато га јео доста, говорили сте му одушевљено: „Мило ми је што ти прија.“ А данас само промрљате: „Биће ти рђаво.“
5. Некада сте сањарили о томе да одете са њиме на неко усамљено место где ћете провести летњи одмор, а данас му раздражено одговарате на такав његов предлог: „Шта ти мислиш, три недеље да проведем у таквој пустињи као какав дивљак.“
6. Раније нисте прихватили ни један позив пре него што сте се са њиме договорили. Данас му само категорички изјавите: „У понедељак смо на вечери код Патровићевих.“

Спортска бунда од опосума са ивицама од штофа. Од исте материје је и доња крагна и појас. Сва ширина је на леђима.

7. Његов посао вас је занимао, обасипали сте га питањима. Сада често удахнете: „Како то мора бити лепо, бити жена неког уметника или дипломате“.
8. Цвеће које вам је допосно примали сте са одушевљењем, данас само хладно захвалите и ћутећи га ставите у вазу.
9. Када би нешто заборавио што сте га ви молили, рекли сте са осмехом: „Не мари“. Данас кажете: „Кад ћеш и за мене нешто да учиниш“.
10. Када би рекао да га боли глава, ишли сте на прстима и давали му аспирин. Данас кажете: „А ја сам баш имала жељу да идем у биоскоп“, и са изразом мученице отворите радно.
11. Ваше домаће хаљине биле су исто тако лепо и уредно савишене као и хаљине за улицу. Не занемарујете ли сада свој изглед код куће.
12. Увек сте се са њиме помало шалили, кад сте били сами, данас честито и не проговорите,

Спортска бундица од фолена са интересантно оивиченим шавовима обичном кожом. Главна ширина је на леђима; чепови косо из шавова.

ГОСПА СИМКИНО

асалчте

Молим вас, пре свега, да вам претставим лица која играју: Прво је лице: Госпа Симка, с мишљу и персоном. Удовица. Године нису важне.

Друго је лице: асталчте. Обично дрвено тронско асталче (на слово Ж) без гвоздених ексера, за призивање духовна покојника.

Треће је лице: г. Триша. Рачуновођа једног надлештва. Удовац. Године педесет девет девет месеци и деветнаест дана.

Реквизита: кадионица, шачица тамњана и неколико зрна веће, икона госпа Симкиног патрона (свете Петке). Догађа се у време садашње. Или, још тачније, догађа се већ дватри месеца... У Београду, наравно.

Госпа Симка, као прво лице, позната је само најужој околини као жена која је, истина, удовица, али, која сваке вечери, после полициског часа (а пре рата око девет часова) разговара са својим покојником. Разговара преко асталчета. Зли језици из комшилука чак причају како је њен покојни Риста, ономд казао (опет преко асталчета) где има сакривених дрва, код ког трговца. И, госпа Симка отишла, и што сама рекла: фактички нашла и купила метар и по. И то све исечено на четири реза. И, сад није да је топло у њеном солчету, из кога разговара с духовима, него просто мисли.

То мало усјано фурунче, спочетка је приукуло и г. Тришу. Оно, руку на срце, била је привлачна за њега и госпа Симка као баш добра партија, али змиљивом рачунку државног надлештва, и удовцу који се заклео на верност својој покојној госпа Живки, до свог Судебне дана, била је некако милија и моментално — привлачнија.

А били су комшилуци. Раздвајао их само зид: госпа Симку, њено асталче и змиљивог г. Тришу.

У прво време г. Триша је мислио да госпа Симка има радио. Док би лежао и цокотао под дуплим јорганом, два ћебета и својим змиљивим капутом, с илишаном јаком одозго, г. Триша је често слушао неки жамор, па му се чинило да је то радио и да слуша вести. Није ни у сну могао да помисли да је то госпа комшиница разговарала с духовима...

Наравно да су се госпа Симка и г. Триша познавали. Он се доселио у њен комшилуци после рата. Он је знао да је она удовица, а она је знала да је он удовак. И, кад би га понекад узгред споменула, увек би рекла за њега: „Е, баш је фини неки човек тај мој комшија“.

Г. Триша је стварно био фин. Увек се склањао, и учтиво скидао свој љубичасти полуцилиндар (из 1911 године) и клањајући се поздрављао госпа Симку... Њој је то, дабогме, годило и увек би га с пуно градије отпоздрављала.

И, да ли би због г. Тришине финоће или нечег другог, тек госпа Симка једног дана заустави пред вратима г. Тришу и рече му:

— Ви, гос'н Тришо, изгледа, не ложите...

— Не... Тојест, односно, како да вам кажем, и ложим и не ложим.

— Ју-у! Како ложите? Па видела сам у подруму ваше сулундаре од фуруне.

— Па јест, овај, привремено знате не ложим...

— Па је л' кажем ја... Кадгод пинем ваш зид он ладан као лед... Видим да се мрзнете...

Г. Триша покрвене. Обузе га нека чудна милошта кад чу како госпа Симка пина његов зид, и би му и мило и загорнето зашто то она да пина тај зид, и шта јој стало до тога. И, ко зна шта би још мислио, да га госпа Симка лепо ни позва:

— Па хајте г. Тришо, мало код мене да се огрејете...

Г. Триша није чекао да му госпа Симка каже то двапут. Поклони се, скиде каљаче, и уђе. Уђе лено у удовичин стан и против гласа своје савести...

Солчте било заиста угрејано. Као у амаму. На зиду икона, на прозору завесница, и све замрачено некако. А, у углу собе икона свете Петке.

Госпа Симка посади комшију на столицу за једним малим асталчетом (оним за духове) а седе према њему.

И, развезао се разговор. У том разговору развезао се и г. Триши језик, а већ госпа Симки није имао шта ни да се развезује, јер да је био везан не би њен покојни Риста био то што је данас него би још коју годину поживео...

— А, где вам је радио, госпоњо комшинице? запита је, одједном г. Триша.

— Радио? запрепастила се госпа Симка. Па ја немам радио!

Сад се запрепастио г. Триша:

— Како немате... Па, лепо, молим вас, госпоњо комшинице, мени се све чини као да чујем радио из ваше собе... Као неку станицу...

— Е, видите, гос'н комшија то није радио. То ја разговарам с покојним Ристом.

Г. Триша чисто отскочи на столицу. Видећи га забезекнутог госпа Симка настави:

— Објаснићу вам. То асталчте за којим седимо, то је право чудо. То вам је мој радио... Преко њега ја позивам дух мог покојног Ристе (ту госпа Симка више због афектације, уздахну дубоко, и уједе доњу усну) и кад ми се јави, онда разговарам с њим...

— Је ли могуће, молим вас! Е, то нисам знао... Управо, да сам знао молио бих вас, зацело, да и ја разговарам, тојест ако то може с мојом Дуњом.

— С ким?

— С мојом Живком... Знате зовем је Дуња... Гледали смо заједно онај филм „Поштарева кћи“ па сам је по оној Дуњи, тако прозвао! Из милоште...

Како да не, гос'н комшија... Можемо одмах да је зовемо, преко мог Ристе...

— Преко, гос'н Ристе? пренеразио се г. Триша.

— Па да, преко њега...

— Али, молим вас, па он и не познаје моју почившу...

— Ех, не познаје... Познаје тај све... Уосталом и ми се нисмо познавали па се сад познајемо... Једно мањ' ако ваша госпа Живка није љубоморна...

— А, то није... Не мислим на то, и куд би... Него, онако, тек питам...

— Е, па онда да зовем...?

— Молим вас...

Госпа Симка привуче г. Тришу уз асталчте, затим му намести руке на столицу, положи и сама своје широке шаке, уздахну дубоко, промрмља нешто, заклопи очи, а онда поћута мало, па устаде. Г. Триша као окамењен остао. Притајно, јадник, и сам дах, да не смеће. Кад је устала госпа Симка рече:

— Могу да добијем везу, јавили су ми дуси...

— А, какву везу? промуца г. Триша.

— Па с духом мог Ристе...

— Е, дела, тако вам Бога... Баш вам хвала госпа комшинице...

— Е, чекајте, гос'н Тришо. Није то тако просто. Прво треба да вас окадим...

Г. Триша приклони још више главу, и једва прошапута:

— Па, ако мора, окадите ме...

Убрзо собичак испуни дим и мирис измирне, тамњана и веће... и госпа Симка заузвек поново своје место...

Опет, заклопи очи, отвори их, преврте их једно пет-шест пута, промрмља нешто, прекрсти се и једва чујно изговори реч, као у неком дубоком уздаху:

— Ристо! Ти си то Ристо... Како си ми...? Шта радиш...? Постиж? Ако Ристо, пости. И ми постимо. Шта, Ристо?... Аха... Добро. Да... Да... Разумем те... Чујем... Данас се добро чујеш... Хоћу... Како да не. То је мој нови комшија. Зове се господин Триша... Фини човек...! Он? Оне сигурно... Само питај његову госпа Живку...

Јадни г. Триша сав престрављен увуче још више свој танки вратић и капут, и тако шћућурен престале и да трепће...

— Дакле питај госпа Живку... Причекаћу... Хоћу, Ристо...

— А шта да причекате? усуди се г. Триша да изусту, држећи непрестано врхове својих престији на ивици чудотворног сточића.

— Пст... Ви господин Тришо треба да ћутите... То захтевају добри дуси...

Не би се могло тачно рећи колико су тако остали затим у ћутању за асталчетом, госпа Симка и г. Триша, али више од десетак минута запело... У тишини, одједном г. Триша осети како се асталчте љуља...

Госпа Симка упита полугласно:

— Гос'н Тришо да нисте прекрстили ногу преко ноге...

Г. Триша, онако као прикован, изви своју ћелаву главицу и погледа. Збиља био прекрстио ногу преко ноге. Брзо промени положај и подвуче ногу

под столицу, а онда се сав опет преврти у уво...

— Тако... Сад добро седите... Неће дуси прекрштене ноге. То измеша дусове... Смеша им... Зато су и заљубљали асталчтетом... Аха, ево! Мир... Ево одговара...

Асталчте се опет зањиха, а госпа Симка унута:

— Одобрава ли госпа Живка?

Асталчте климну.

— А одобраваш ли ти?

Оно опет климну.

— Добро онда Ристо. Хвала ти. И госпа Живки. Поздрави је и гос'н Тришине и с моје стране. И тебе гос'н Триша поздравља... Зваћемо вас опет...

Госпа Симка опет преврте очима, поћута мало, и као пробуди се. Дижне руке с асталчета, узе поново кадионицу и окади г. Тришу, коме тек тада рече да може да скине руку с асталчета. А, онда му рече:

— Мој Риста и ваша покојна госпа Живка видели су све озго!

— Шта су видели? згрануто запита г. Триша.

— Па видели су све. Они све виде, и како се злопатимо, ја без мушке и ви без женске руке, а виде и какве су прилике, па нам поручују да се некако удружимо, па да испетљамо до краја...

— Ама, молим вас, госпоњо комшинице, не разумем како да се удружимо...

— Боже, гос'н Тришо, како не разумете... Ево да вам објасним. Дакле, слушајте...

И, мора бити да је госпа Симка добро објаснила гос'н Триши, кад он већ неколико дана вуче и тегли. Довлачи кући све што треба, и то довлачи у госпа Симкин стан. Тамо се и костира, а увече до неко доба седе и призивају Ристу и госпа Живку...

Прекинућу му рекла како је госпа Живка јавила преко асталчета да не иде у Централну за огрев, јер нема ни парчета дрвета, него да оде па да потражи бон преко Кварту. И, он послушао. Кад тамо, збиља, дали му бон за метар дрва у Кварту. Дрва није добио али главно бон је ту...

Најзад синоћ, цео комшилуци је сазнао да су и госпа Живка и г. Риста поручили преко асталчета, да не могу да гледају више г. Тришу како испод душека пегла панталоне и како сам улева коначу у иглу — једном речи не могу да гледају како се злопати, и поручили му да се сасвим пресели код госпа Симке, у другу собу, на миндерлуку.

И, још исте вечери г. Триша се преселио...

А, тога истог дана, уочи селидбе, госпа Симка се хвалила:

— Море, позлатићу ово асталчте...
М. ДИМ.

ХУМОР

ШИЛО ЗА ОГЊИЛО

Један радник буде позван да изврши извесну оправку у кући неких људи који су се били недавно обогатили.

Како је имао са својим шегртом да ради у триезарији у којој је било изложено много сребра, госпоња дозове служавку и нареди јој пред радником:

— Марија, пренесите све ово сребро у салон! Не треба доводити људе у искушење!...

Радник на то извади свој сат из цена и пружи га шегрту с речима:

— Носи овај сат у радионицу. Кад човек не зна код кога ради, добро је да буде предострожан

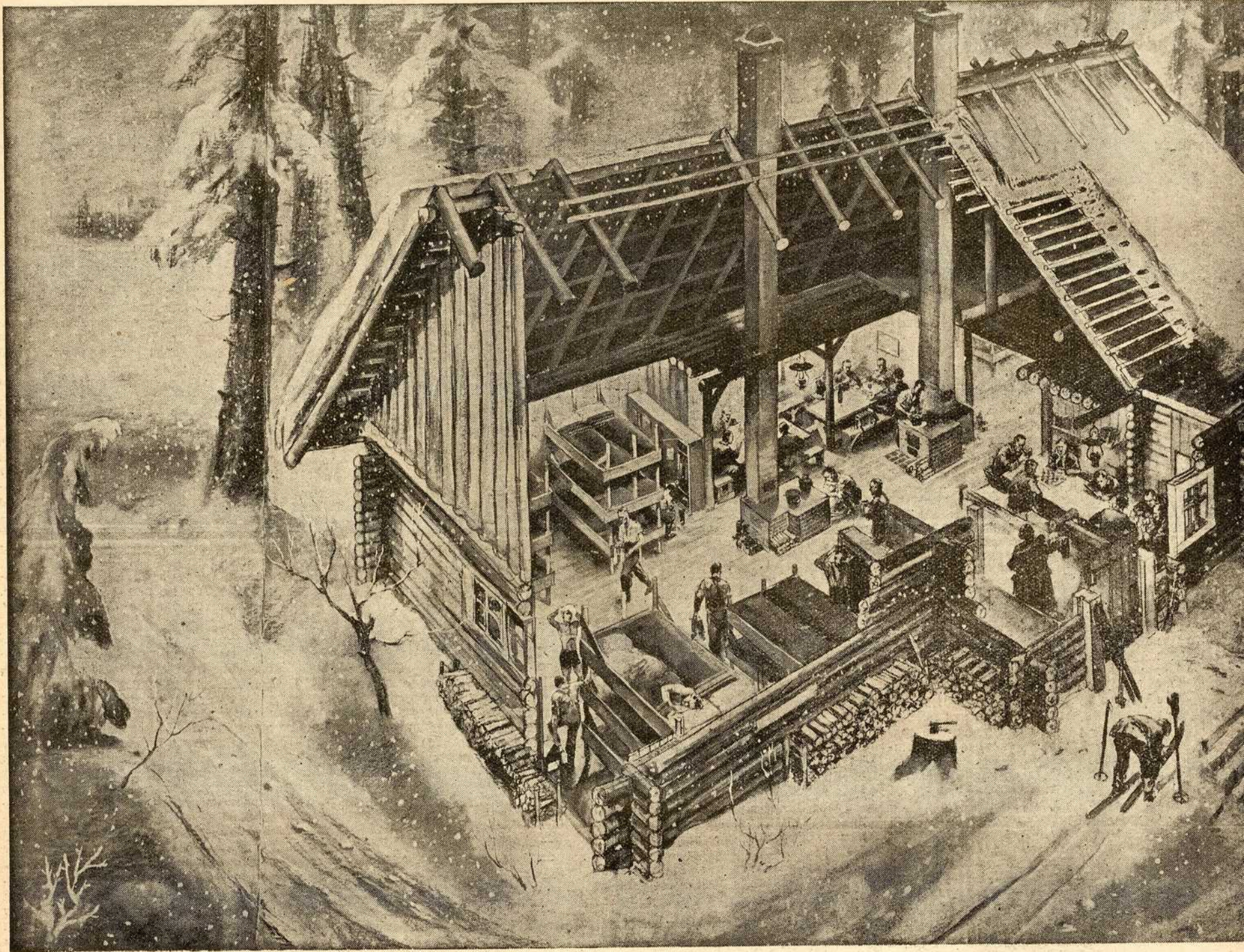
ТО ЈЕ МОЈА СЕСТРА

Госпођица Лела срела једнога господина из своје — прошлости. Пошто није желела тај сусрет окренула је главу на другу страну

Ипак он притрча и позва је:

— Лело, Лело, зар ме се више не сећаш?...

— Извините господине Јовановићу, пресече га она хладно, то писам ја, то је моја сестра. Рећи ћу јој да сте је срели.

Како Немци савлађују зиму

Немачки мотоциклиста пробија себи пут кроз тешки терен и густој шуми карелијског војништа.

У огромном руском простору који су освојиле немачке трупе, влада љута зима. Док су непријатељи Немачке полагали велике наде у „Генерала Зиму“ као свог савезника, Немци су се побринули да победе и тог „генерала“. За војнике на фронту створена су нарочита склоништа од зиме, а у отаџбини је извршено велико добровољно скупљање зимских ствари које је изванредно успело јер је превазишло сва очекивања.

Десно — Митраљеско гнездо у дубоком снегу на ивици села које држе бољшевици.

Лезо — Модел дрвене куће у којима живе немачки војници на Источном фронту, тај модел израдио је Грабевинско одељење Врховне команде немачке војске. У једној таквој дрвеној кући има места за 48 војника. У средини се налазе просторије за становање са 2 велике пећи и три стола са клупама за седење. Затим две просторије за спавање са 48 постеља, по три једна над другом. Куће је градила Организација Тот уз помоћ војника осталих родова оружја. Поједини делови куће као што су врата, прозори и остали нарочити уређаји израђени су у масама у немачким фабрикама.

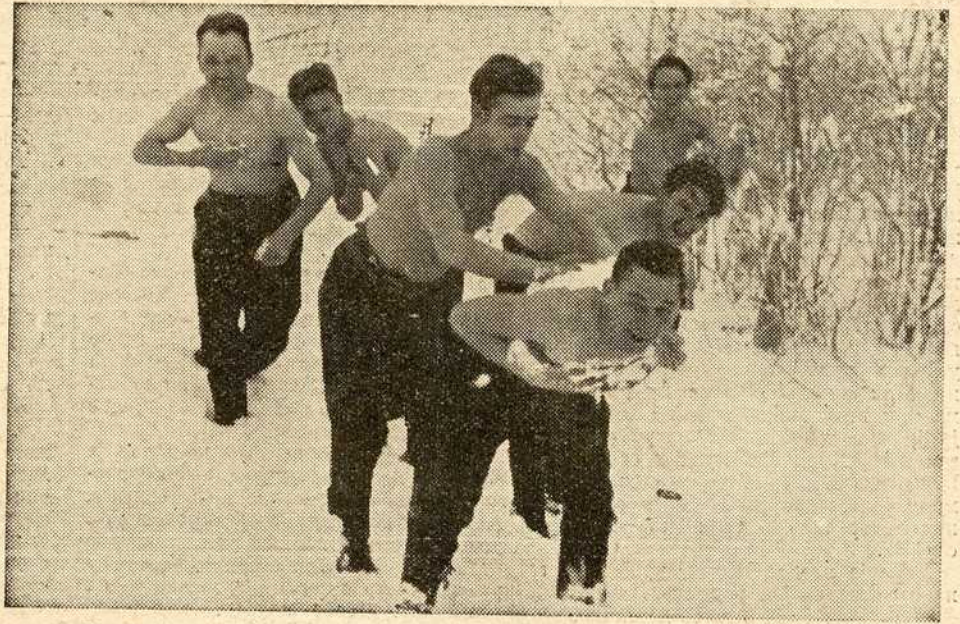
Ево који су принципи којима треба да се руководе они који граде овакве куће: 1) да су довољно заклоњене од снежних сметова, 2) да зидови, кров, таванице и под довољно чувају топлоту, 3) да су довољно простране да могу у њима да нађу склоништа војници, чак и коњи и да се спреми алат и друго, 4) да је место где се граде суво, 5) да има у близини вода за пиће и 6) да су добро камуфлиране.

Да би се овековечила пожртвованост немачког народа кад се ради о томе да отаџбина помогне војницима који се боре на фронту, на дан сакупљања зимских ствари, многи уметници-сликари који немају шта да поклоне ишли су да сликају призора са сакупљања.

Добро и топло обучен немачки војник чува стражу у једној снегом завејаној шуми на далеком северу.

Трљање снегом најбоље је сретство против зиме и назеба. Немачки војници су се брзо навикли на ово радикално сретство.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

Т
Е
К
Десно — Снежна тежаквица завејала путеве снабдевања на Источном фронту. И по најтежем невремену оживне групе чисте путеве за коњу.

Млфу

ПИШЕ: ХОЗЕ МОНТИЉО

Хуан дел Ара, богати сопственик плантаже кафе, седео је на лирској веранди своје хаџенде и замисљено посматрао цедуљницу коју је држао у руци. „Исто време, исто место“ писало је на њој. А испод тога потпис „Хуанита“

Није могао да се сети ниједне жене таког имена. Дошао је до закључка да је цедуља вероватно стара и да се односи на неку љубав из покојникове прошлости. Јер та цедуља није била упућена њему. Нашао је тај загоњени, бели комадић хартије међу писмица свог надзорника имања Педро који је једнога дана нађен мртав у џунгли док је Хуан био отсутан са имања. Педрова глава била је страховито измрцварена, здробљена. До његовог унакаженог тела водили су трагови слона...

Хуан је позвао Килоу, урођеничког надзорника својих радника.

— Испричај ми шта се догодило, — рекао је Хуан кратко.

— Те ноћи било је као обично. Бвана Педро је седео и читао. Он је често читао до касно у ноћ, и када сам ја обилазио стоку пре спавања видео сам у његовој соби светилку. Ноћ је била магловита, али је сијао мали месец. Чуо сам једног лава у даљини, али се он није приближио...

— Шта се догодило? Хуанов оштар глас прекинуо је његово описно излагање.

— Идућег јутра дошла ми је Кипсоина жена и рекла да је бвана нађен мртав покрај реке. Пошао сам лично да видим. Бвана Педро је био у кратким панталонама, гологлав, а на ногама је имао платнене ципеле. Био је мртав. Јасно се видео траг слона који га је убио. Био је Млфу.

— Вероватно да је бвана Педро био сав здробљен, — рекао је Хуан.

— Није, — одговорио је Килоа. — Изгледа да је бвана пошао у шетњу када је слон изишао из џунгле и напao га. Вероватно га је животиња срушила, стала му на главу, или га ритнула, а затим отишла не повредивши његово тело. Препознао сам животињу по трагу. И Мина и Калал који су били самном могу се заклети да је то био Млфу.

— Млфу! рекао је Хуан полако. Знао је он тог старог усамљеног мужјака који је био изгнан из крда и који је пландовао по падинама планине. Њему је Млфу изгледао миран и безопасан...

— Окружни комесар бвана дел Падилхо дошао је и извршио увиђај.

Да, Хуан се сети да је дошао нови окружни комесар. Стари комесар, дон Мигуел, његов добар пријатељ, покупио је новац из околне благајне и одједном нестao. Оставио је жену и све. Никада се не би надао да би Мигуел, добри поштени Мигуел којег је познавао још из детињства, могао тако нешто да учини. Али, ето...

— Сутра полазимо у лов на тог слона, ти и ја, — рекао је Хуан враћивши се на главну тему.

Килеа је дрешао језиком преко усана. Очи су му унезверено заиграле.

Видело се да га је ово много узнемирило, али је ипак сгнуо главу у знак да је разумео, и изишао.

У свитање Хуан се почео спремати за лов. Килеа је лежао болестан у својој колиби; његова жена дошла је да јави да не може да иде. Хуан је ћутао.

Полако и вешто он је претражио обале мале речице испитујући трагове слона на местима где су животиње долазиле на воду. Нашао је много трагова, али међу њима није било трага старог мужјака. Јасно би га познао по дубоком омиљку од једне старе ране на стражњој нози.

Узалуд је тражио. После подне је зашао у шуму на утврђене стазе слона не би ли тамо нашао његов траг. Али, ни тамо није био боље среће. На једној чистини наишао је на костур великог слона. Лешинари и мрави су разнели месо с костију а хијене су их разбацале. После пола сата пажљивог испитивања Хуан се уверио да су неке велике кости безразложно недостајале. Он се вратио на плантажу веома замисљен.

Узео је аутомобил и одвезао се у град. Оставивши кола пред хотелом Хуан се упути у урођеничку четврт. Ушао је у колибу Гичабе, познатог врача, и у њој се задржао око пола сата.

Доцније, на веранди хотела, нашао се са својим пријатељем Торнезом и новим окружним комесаром, дел Падилхом. Позвао их је обојицу да пођу с њим на његову плантажу. Објаснио им је да ће бити и мало забаве: врач Гичаба доћиће да прикаже своје вештине. Торнез се смејао сујеверју свог пријатеља, али комесар се заинтересовао јер је тек недавно дошао у колонију. Сва тројица одвезли су се Хуановим аутомобилом на плантажу.

Килоа се опоравио; весело је пришао да поздрави свог господара. Хуан је показао на једно место на чистини пред верандом.

— Килоа, наложи велику ватру овде, — наредио је. — Биће мало забаве, после вечере. Гичаба ће доћи да нам прориче судбину...

Урођеник је зурно у њега.

— Гичаба! рекао је полако.

— Твој њемпара се боји врача, — приметио је Торнез оштро посматрајући урођеника.

— Сви се они боје њега, — рекао му је Хуан. — Гичаба има веома јаку репутацију у читавом крају. Али сви ће доћи на приредбу, јер се неће усудити да наљуће врача.

Хуан је био у праву. За време вечере до ушију белих људи допирало је жагор гомиле која се сакуљала, а када су заузели своја места на веранди чистина је била пуна урођеника који су у полукружним редовима седели око ватре. Тихо су разговарали међусобно а њихови зуби и очи блистали су на црвеној светлости пламена.

Испред њих, скоро пред самом верандом, седео је Гичаба на простирачу од коже. Устао је и поклатио се када су се бели људи појавили на веранди. Био је обучен у ношњу свога звања и изгледао је језиво. Његово лице и тело били су премазани пругама црвене и беле иловаче. На глави је имао лобању и кожу леопарда, а из ушију и врата стрчале су му дугачке жејеве болјике. Био је начичкан сувим гуштерима и змијама, а венац људских костију које је носио око појаса мукло је клепетао чим би се покренуо.

Хуан је извадио лулу из уста и окренуо се врачу.

— Гичаба, овде су се догађале необичне ствари. Један слон је убио једног м'аунга а нико не зна зашто. Баца твоје чаробне кошчице и види да ли можеш да направиш слику, да нам покажеш како то да је овај бвана пошао да се шета ноћу и нашао смрт. За духове не постоје тајне а Гичаба је њихов слуга.

Врач је достојанствено приклонио главу.

— Нека буде, бвана. Поставићу питања Невидљивима, и можда ћу решити тајну.

Поново је сео и из једне кожне кесице извадио неколико разних тварчица — кости људске руке, лавље зубе и камениће необичних облика. Сакупио их је у шаке и наслонио их прво на једно уво, затим на друго док је мрмљао и квочао као да неким тајанственим језиком разговара с њима. Гледаоци су били мирни као камени кепови, опсенути мистеријом која се одигравала пред њиховим очима.

не дође време да могу да се продаду. Идуће вечери дошао је један гост и њега је Педро убио. Видим осветљену собу у којој се боре два човека. Један црни човек улази, и даје свом господару једну тојагу. Са том рунгу убијен је дошљак.

Врач је ућутао зурећи у своје чаролије као да је хипнотисан.

— Не разумем ово, — рекао је Торнез брзо. — Он нагађа — и то све погрешно.

— Стрпи се мало, — одговорио му је Хуан. — Све ће ти бити јасно, још пре него што заврши...

Врач је поново почео да говори.

— На једној чистини крај реке они су положили мртваца и обукли га у Педрово дело. Људи су изишли из шуме посећи погу слона. Тако су направљени трагови који су показивали да је слон убица.

Врач је подигао очи и загледао се у неме редове својих земљака.

— Изиђите, Мина, Кипсои, Килоа! заповедио је гласно.

Зачуо се жагор, топот ногу и сви су се окренули према двома приликама које су нестале у мраку.

— Не смета, — рекао је Торнез, — ухватићемо их доцније. Ипак, Килоа није успео да умакне.

Надзорник радника је изгуран на чистину. Стајао је пред врачом тупо жмиркајући очима као да се тек пробудио из сна.

— Ти си био Педров побратим, — рекао је Гичаба. — Он је често остајао код тебе у твојем селу. Мина и Кипсои, синови твога оца, помагали су вам. Ти си Килоа размрскао лице мртвог човека тако да нико не би могао да га препозна; ти си показао како могу да се направе трагови слона — и теби је Педро дао један део новца из државне касе да би ти запунио уста.

Крикнувши као звер надзорник се бацао на врача. Али одмах је био савладао.

— Закључајте га у магацин, — наредио је Хуан. — Дакле то је готово. Хајдемо да попишемо по коју.

Ушли су у кућу.

— Ово је страшно, — рекао је Торнез бацивши се у наслобачу. — Мени никако није јасно ко је убијени човек и зашто је убијен?

Хуан је стојао и пунио своју лулу. Торнез га је пажљиво посматрао.

— Педро је убио Мигуела, — рекао је Хуан. — Он је био у љубавним односима с Мигуеловом женом. Мигуел мора да га је посетно доцкан ноћу да се с њим објасни. Он, наравно, није хтео да избије скандал, а знао је да Педро има обичај да чита добар део ноћи. Вероватно је оставио своја кола у жбуњу и дошуњао се овамо. Али Килоа га је приметио. Изгледа да је настала препирка и Мигуел је добио ударац по глави Килоаном тољагом. Убице су се нашле у неприлици, али су се вешто досетили како да се извуку. Позвани су Кипсои и Мина; они су одделили тело до реке где је Педро сукао одело убијеног. Килоа је размрскао главу мртвацу док су остали нашли слона којег је Педро убио и одерали две његове ноге. Стојећи у кожи ногу и скачући горе доле они су могли да направе довољно добре трагове да заварују обичног посматрача.

Хуан је жмиркао на шибицу коју је упалио.

— Разуме се да они нису могли да преваре мене. Људи не иду ноћу у шетњу у крају који је пун змија, у платненим ципелама а слоновима не праве трагове само двома ногама. Као што знате, све четири ноге нису исте.

— Препредени нитков! — рекао је Торнез полако. — Али како је побегao?

— Ту само могу да нагађам, али мислим да сам у праву. Он је био обучен као Мигуел; премазао је своју плаву косу урођеничком бојом и метнуо наочаре. Затим се одвезао у град, нашао своју љубавницу и испричао јој шта се догодило. Било је прилично лако да уђе у канцеларију и отвори касу са Мигуеловим кључевима. Очигледно је урођенички стражар мислио да је то његов претпостављени. Новац му је омогућио бекство...

— Тако је Мигуел нестao јер је убица опет постао Педро — са додатком наочара и страним нагласком. Затим се укрцао на брод. Верујем да је сада већ далеко одавде, и да му се Хуанита придружила, јер је и она отпутвала бродом пре два дана, тобоже, својим родитељима...

ЉУБИТЕЉИ КЊИГА!

Имаете 2 могућности:

1^о ШТЕДИТЕ свој џеп

2^о ОБРАЗУЈЕТЕ своје знање

ако се још данас упишете за члана у библиотеку

КЊИЖАРЕ "ВЕСЕЛИНОВИЋ"

на Славниј Цара Николе П-9

ИКВ

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Хајнц Лирбке

АТЛЕТА

У најновијем програму Плаца-поришта у Берлину, наступа између осталих и Хајнц Лирбке, „бронзани атлет“, који је познат и далеко ван граница Немачке.

Син дортмундског чиновника, спремао се Хајнц да постане трговац. Врло рано се у њему пробудила жеља да се бави тешком атлетиком. Она се још појачала када је у својој 21 години имао прилике да види једну борбу професионалаца на рингу, први пут у животу. Тада се одлучио да постане члан једног дортмундског атлетског друштва као аматер, и тако му се пружила прилика да развије способности које су у њему тијале. Гвозденим тренингом и великом марљивошћу постигао је, за кратко време, приличне резултате. Убрзо му је пошло за руком да постави један немачки рекорд у бацању кугле десном руком (200 фунти), и да га држи читавих дванаест година. Из многих конкурса за лепоту које су приређивале тадање уметничке академије излазио је као победник. А у њему је све више расла жеља да пође на даске неког варијетета. Тако је отишао у Берлин и против воље својих родитеља, надајући се да ће тако брже и боље постићи жељени циљ. Ту су га вајари већ знали и пошло му је за руком да

(Fotos: Weltbild)

Хајнц Лирбке у класичној пози бацача кугле. Као што се види, није ово никаква стара статуа већ жив човек, артиста који у својим занимљивим и необичним тачкама свакодневно пред гледаоцима дочарава класичне позе старих кипова.

зарађује колико му је било неопходно за живот као модел. Увече је посећивао разне варијететске претставе и пажљиво пратио рад и игру мишића артиста. Притом му је пало на ум да би можда било изводљиво да се усаврши рад сваког појединог мишића на телу. Гвозденим својом енергијом остварио је то доиста, тако да је за врло кратко време могао у једном берлинском ноћном локалу да се појави пред публиком. Пао је у очи и тако је добио ангажман за Нирнберг

где је истовремено гостовао и Растели. Овај је одмах запазио способност младог Лирбкеа и обратио је пажњу познатим агентима на будућу звезду варијететског неба. Тако је млади артиста добио приступ на велике позорнице. Појављује се као „бронзани атлет“. После дуже припреме мишића за рад и пажљиве масаже почиње тешко бронзирање целог тела, укључујући ту и лице. То прекривање тела бронзом није последица неког тражења ефекта, већ служи са једне стране да би се при светлости лампе боље истакла игра мускула а са друге да би јелинске фигуре које он даје нагледале што ефектније. И тај труд му публика увек награђује пуним признањем.

Лезо — При мазању тела бронзом, артиста мора да позове у помоћ гардеробера, јер бронза мора свуда да буде равномерно разливена. Тежак свакодневни посао који уметнику узима најмање по два сата.

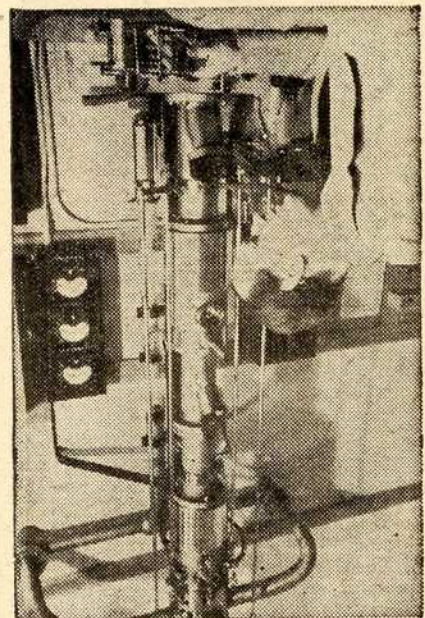

Наука и ТЕХНИКА

НОВИ ЕЛЕКТРОНСКИ МИКРОСКОП

Манфред фон Ардене, добитник Лајбницевог медалја Берлинске академије наука, конструисао је један нови тип електронског микроскопа помоћу којег се могу испитивати живе бактерије, органске ћелије и други микроорганизми. Ранији типови електронских микроскопа, иако су се одликовали изванредном снагом повећавања тако да су увелико надмашивали обичне светлосне микроскопе, имали су једну заиста слабу страну. Електронски зраци, који у овим микроскопима замењују светлосне зраке, убијали су врло брзо микроорганизме, органске ћелије и ткива, тако да се у ствари, испитивала мртва материја.

Манфред фон Ардене поред електронског микроскопа који је недавно конструисао.
(Foto: Europa Sonderdienst „E. S.“)

Нови тип електронског микроскопа недавно израђен у Немачкој, омогућује да се, под изванредно великим увећањима, прате разни процеси и промене у микроорганизмима и ткивима. На тај начин омогућено је још дубље продирање у тајне ћелија и њихових саставних делова, односно у тајне живе материје и живота уопште.

КОЛИКО ЈЕ ТЕШКА ТОПЛОТА ?

Модерна физика на путу је да реши једно од најзначајнијих питања које је савремена наука поставила. Схватање да су материја и енергија само два вида једне исте ствари, потврђено је и експериментима. Претварање материје у енергију успело је у многим лабораторијама, али сви ови резултати, ма колико важни, имају за сада само теоријски значај, а када се ови процеси буду вршили у већем обиму, човечанству ће остати на располагању неизмерне количине енергије.

Топлотна енергија потребна да се један килограм воде загреје до 100° С, тешка је само пет милионитих делова милиграма. Из овог јединог податка може се већ закључити колико огромне количине енергије садрже и минималне количине материје. Када би се један грам материје претворио у енергију, она би била толико велика да би могла у току целог дана да покрене једну велику централу са ефектом од 1.000.000 киловатсати. Толики рад дала би енергија која би покретала у року од 24 часа машину чија је јачина 1.360.000 коњских снага.

УВЕК ОБЛАЧНО НЕБО

Острво Жан Мајен у северном делу Атланског Океана, између Гренландије и Шпицберга, чувено је у свету по своме скоро вечно облачном небу и тешким маглама које га обавијају. У току целе године Жан Мајен има обично само три ведра дана. Иако захвата велико пространство, на њему живе свега три човека, Норвежани, чланови метеоролошке станице. У овом делу Атланског Океана сукобљавају се хладне поларне струје са топлим Голфском Струјом. Због тога су веома честе нагле промене времена, тешке олује, дуготрајни пљускови и

снежне вејавице. Ведро небо велика је реткост, а стеновите обале дуж којих скоро стално бију циновски занушени таласи имају непрекидно, чак и средином лета, свој вечно суморни изглед.

ОД ЧЕГА СВЕ МОЖЕ ПОСТАТИ СОЧИВО ОКА

На ембрионима животиња вршени су многобројни различити експерименти и неки од добијених резултата изгледају потпуно фантастични. Тако је, на пример, ембрионима водоземаца операцијом извађено сочиво једног ока. После извесног времена појавило се друго сочиво које је постало од дужице. Ако се и ово сочиво извади, постаће ново на рачун мрежњаче.

Ови експерименти показали су да сочиво ока, дакле део ока са сасвим одређеном функцијом, може постати од других делова ока чија се функција потпуно разликује.

ДУЖИНА ЧОВЕЧЈЕГ ВЕКА ПОВЕЋАВА СЕ

Према многобројним статистичким подацима из свију крајева света, утврђено је да се дужина човечјег века стално повећава. Ово повећавање стоји у тесној вези с напретком медицине, побољшањем исхране и хигијенских услова и општим напретком човечанства. Да се просечна дужина човека повећала најбоље се види из следећих података.

Просечна дужина живота старих Римљана кретала се између 29 и 30 година; стари Египћани живели су просечно 30 година. У 17 столећу просечни век Европљана износио је око 35 година, у 19 веку попео се на 40 година. Крајем 19 века, после читавог низа епохалних проналазака у медицини, затим с општим напретком науке и технике, век европског грађанина повећао се на просечно 45 година.

Према многобројним статистичким подацима из 1920 године, у то време просечан човечји век достигао је цифру од 55 година, а сада већ износи око 60 година.

Ово повећавање просечне дужине човечјег века условљено је, знатним делом опадањем смртности код мале деце, затим ефикасним сузбијањем разних болести. Раније су од куге, колере, дифтерије, великих богиња и других тешких зараза умирале десетине и стотине милиона људи, а некада су, после ових епидемија, читаве земље остале скоро пуне.

Многе животиње имају знатно дужи век. Од птица нарочито је чувен један аустралијански панагај који се излегао из јајета 1796 године. Он је

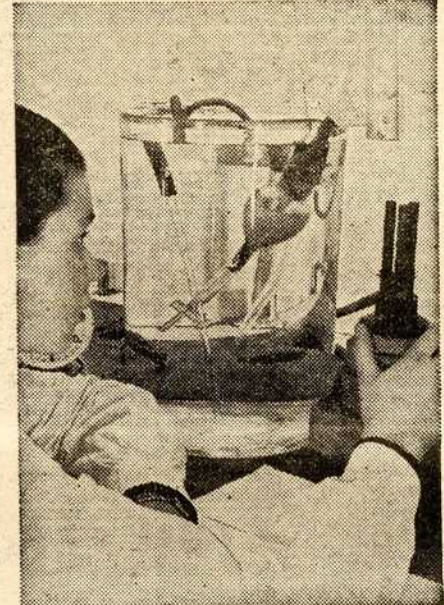
Није увек лако доћи из забаченог усамљеног села у град. Једна српска снаха, упркос зими, превалајуе на своје коњу, врлетни пут... Кућа је пуна деце, а она им је и отац и мајка. Тај осећај, да је она „глава куће“ даје јој снаге да с ведрином која јој се огледа на лицу, савладајуе све тешкоће...
(Снимак: А. Симић)

Још жив, и његов сопственик, један сиднејски трговац, постао је славан захваљујући старом панагају на чијем је телу од некада сјајног, густог и шареног перја остало само овде-онде по које перо или мало паперје. Кљун на горњој вилици порастао је током овог времена у дугачку, искривљену бодљу, тако да више личи на сабљу него на кљун. Због тога панагај не може више да се храни зрнастом храном.

Орао је такође дуговечан, и за неколико ових птица зна се да су живе преко 105 година, а једна чак и 118 година. Али је све то веома кратко према животу извесних биљака. На основу годишњих престонова утврђено је да калифорнијско „мамутско дрво“ (Велингтонија) достиже старост од 5000 година, па и више. Нека од ових циновских стабала била су младе биљке када су у Египту подизане пирамиде.

УГАЉ УНИВЕРЗАЛНА СИРОВИНА

До недавна, угаљ је служио скоро искључиво за огрев и погон парних машина. У току последњих година, захваљујући поглавито немачким хемичарима, он је постао универзална сировина за добијање најразличитијих синтетичких материја. Колика је његов значај, најбоље се може

Испитивање угља у једној немачкој лабораторији.
(Foto: Europa Sonderdienst „E. S.“)

видети из следећих података: од угља се добија синтетички бензин, од угља и креча синтетичка гума, разне врсте вештачких смола, бакелит, плексиглас и др., затим читав низ других изванредно значајних материја, без којих се данашњи свет уопште не може замислити.

Савети НАШЕГ ЛЕКАРА

Како се можемо одбрани од вашију — преносиоца пегавца?

У передовним приликама пружа се већа могућност сваком облику нечистоће, проузороковац пегавца. Ваши на телу изазивају не само непријатност услед свраба, него могу бити и врло опасне јер преносе једну од најтежих болести — пегави тифус, злогласни пегавца.

Данас је у медицини потпуно утврђена чињеница да једино ваши преносе вирус, проузороковац пегавца. Према томе: без ваши нема пегавца! Стога је дужност сваког појединца да предузме што боље и што ефикасније уништавање вашију.

На човеку живе три врсте вашију: ваш која живи на глави, ваш која живи у оделу и ваш која живи око полних органа (ретко у бради, брковима, под пазухом или обрвама). Вашљиво лице може истовремено имати све три врсте вашију. Да би се оне уништиле треба поступити на следећи начин: вашљиво лице треба потпуно свући и по могућности ошишати све космате делове тела. Затим га треба опрати топлоом водом и сапуном, нарочито око косматих делова тела. Скинуто рубље најбоље је прокувати у цебу са сапуницом, а одело изгладити врелом „пеглом“ преко влажног платна. Ако се шишање косматих делова не може да спроведе, онда их треба истрљати сирћетом, раствором сирћетне киселине (10:100) и раствором сублимата (1:100), или мешавином једнаких делова петролеума и маслиновог уља.

Дезинсекција, тј. уништавање вашију у оделу, нарочито када је у питању већи број људи (школе, касарне и др.) најбоље се спроводи и најпростије према опробалом начину (др. Р. Тадић: Основи хигијене, Београд, 1941), који се састоји у следећем: одвоји се соба око 3 метра широка и 3—4 метра дугачка. У њој се налази метална пећ. Прозор треба да се налази на супротној страни од врата; на 30 и на 80 см. од таванице учвршћене су кукице на зиду, а између њих распете жице, преко којих се пребацује одело или постелне ствари.

На прозору са унутрашње стране виси топломер тако удешен да се споља може читати висина температуре. Осим пећи, за загревање ваздуха у соби служе и мангали у које се може ставити дрвени угаљ или готов жар.

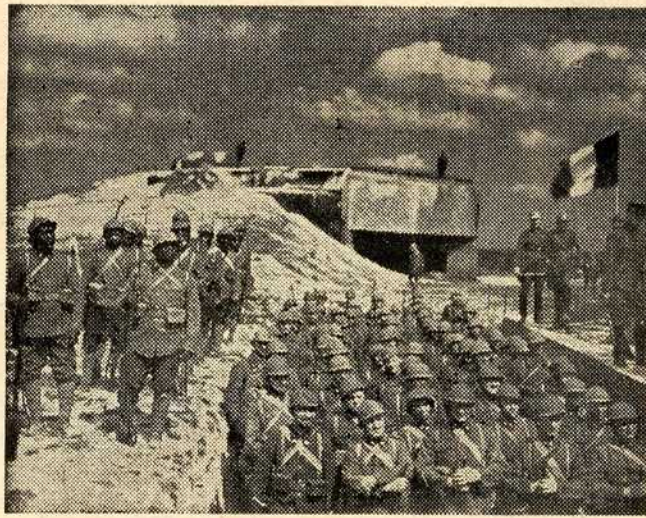
Пре него што се изврши дезинсекција облепи се прозор и други отвори у соби, ако их има. Затим се наложи ватра у пећи, тако да се соба загреје што је могуће више. Одела и постелне ствари (које не треба да буду овлажене) стављају се што ближе таваници, растресито. Да би се успешно извршила дезинсекција треба постићи код прозора топлоту од 60—65°, што се на термометру контролише. Кад се ваздух донекле загреје помоћу пећи (до 30°), унесе се мангали са претходно добро распаљеним дрвеним угљем (без дима!) или са готовим жаром, затворе се врата, и споља облене хартијом. После неколико минута топломер код прозора показује 60—65° С. Тог тренутка код таванице ваздух је загрејан око 80°. На тој топлоти угину гмиде, вашке и стенице у року од десет минута. Ради сваке сигурности боље је да дезинсекција траје 20—30 минута. За све то време, лице одређено да врши дезинсекцију стоји код прозора, посматра топломер и унутрашњост собе, како се не би догодио пожар. За сваки случај увек се припреми довољно воде или неска за гашење пожара. Ако нема топломера, може се код прозора ставити стеаринска свећа, чија је температура топљења изнад 50° С. Чим се свећа почне топити, значи да је постигнута довољна температура.

Оваква дезинсекција, тј. уништавање вашију, може се свуда спровести и јевтинија је од осталих начина.

Др.

Изнад света на свету

Горе — Ханс Виганд, брат немачког новинара који се на почетку рата налази у Паризу (Ханес Штелцер).

Лево — Француски одреди на граници.

Лево — После прекида борби, преи рањеници стижу у опоравилишта и превијалишта.

Десно — Виганд, новинар (Карл Радац) рањен је и налази се у болници, где га посећују Бригита (Марина фон Дитмар) и његов брат Ханс (Ханес Штелцер).

У Паризу је 2 септембра 1939. ухапшен монтер Фриц Мебиус, а на самој граници ухваћен је немачки новинар Карл Виганд; у Лондону су отерани у затвор чланови једне тиролске сељачке музичке капеле. По сада тенк-брода „Елмсхорн“ потапа свој брод и ма да се налази у шпанским водама, на њих пуцају Енглези, који их најзад заробљавају. За то време Немачка полази у борбу. Вигандов брат Ханс бори се као ваздухопловац. непријатељ мора да увиди да Немачка може да се ослони на своје браниоце... У Паризу и Лондону за то време отварају емигранти читаву кампању лажи и превара, путем ра-

диа и штампе. Виганд и Мебиус заједно су у заробљеничком логору, и само им је једно у глави: дочепати се некако Немачке! Вигандова познаница, Мадлен Ларош ступа у везу с једним емигрантом; овај намерава да се послужи Вигандовим именом, и зато му нуди ослобођење. И када он то прихвата (привидно) пуштају њега и Мебиуса. При првом нападу из ваздуха на Париз, обојица ишчезавају без трага. Исто тако и Тиролци у Лондону користе прву прилику да пређу у отаџбину. Виганд је најзад на слободи, у Алзасу... Сви стижу у редове бораца који ће се свим срцем борити за отаџбину.

Улица Блондел бр. 7

РОМАН ОД
Л. ЛАПЕРА

I

У овоме кварту издаје се одмах лепо намештена соба на мансарди. На захтев и пансион; вино по споразуму, хлеб по вољи. Све врло јевтино.

Такав оглас, читко и чисто написан, виско је у излогу „агентуре за непокретности и покретности“ у улици Нотр Дам де Назарет. То је једна од оних малих, прљавих агентура које нарочито успевају у свима великоварошким популарним квартовима. Куповина и продаја старих, половних или мало пошених одећа и сличних последњих етапа самоубистава и злочина. Али свако парче те робе прописно је жигосано од надлежне власти и не скреће пажњу полицајаца.

Једног лепог пролетњег дана застао је пред том агентуром некакав младић, имао је 25 година а звао се Алекс Мурфи. Његово живо одело било је прилично извештало али врло чисто, жуте нипеле бриљово очишћене прикривале су своју старост а пешир иако избледео одржао је свој облик. Пролете и сунце позлаћују све па чак и крајњу беду.

Младић уђе у радњу.

— Дobar дан, господине! — поздравно је агента, ћелавог човечуља са шиљастом брадицом. — Хтео сам да вас замолим за адресу лепо намештене мансарде...

Човечуљак се намргоди и набусито одговори:

— То вам нећу дати, младићу! Ја својим муштеријама упућујем пристojне станаре, само оне особе које су у стању да плаћају кирију. А ви? Заборависте да пре свега запитате за цену! То ми се никако не допада. Понављам: никако!

— На објави у излогу пише „врло јевтино“ — одговори младић и додаде: зато сам и ушао. А ја, господине, нисам нико и ништа!

— Не питам вас ко сте и шта сте. Мансарда с пансионом три стотине франака, а то није ни тридесет према курсу злата. Адресу добићете за 50 франака. Ништа друго не знам!

— Могу ли да разгледам собу?

— На то питање човечуљак плану? — И бар недељу дана да једете бесплатно? Ради пробе! Знам ја то! Мансарда је мансарда...

Алекс Мурфи спусти 50 франака на сточић поред отрцапе наслоњаче а то је представљало сав намештај ове агентуре. Добио је адресу: Улица Блондел бр. 7, трећи квартал.

Нови преобрази човечуља, постао је врло љубазан и када га младић упита у ком правцу треба да иде, распричао се и на крају додао:

— По свој прилици ви сте први пут у Паризу. Ах, Париз! Један је Париз на свету! Зато пазите да не залутате. Број седам, јер број пет је извикана, јавна кућа. Немојте ме рђаво разумети! Желим само да вас опоменем...

Алекс Мурфи ништа не одговори. Упутио се показаном правцу. На Бомаршеовом булевару залутао је и свратио у један бифе. Попио црну каву, појео колачић с маслом и платио 50 сантима скупље само зато што се није сам послужио за бифеом него сео за сто и чекао да га услуже.

После читавога сата стајао је Мурфи пред госпоњом Кремјо, вратарком куће број 7, у улици Блондел. Го-

споја Кремјо пуначка, постарија жена, брбљива али не баш много непријатна.

Мурфи јој рече да жели да види мансарду.

— Можете, можете, младићу! одговори она, закључа вратарску собицу и окачи о крив ексер на вратима примитиван натпис: „Вратар је на степеницама“ па пође напред уз спиралне степенице брбљајући:

— Ред је да господин иде напред, али морам да вам покажем пут а нема опасности да вас моје старе ногиче узбуде! Пазите — овде су три басмака... држите само десно... ухватите уже поред зида... овако као ја... Тако. — Ово је први спрат, ту станује један пензионисани капетан, учествовао је у светском рату. Фини господин. Увек сам. Можда му покатак кад дође нека посета, чини ми се једна омалена госпођа, али то не могу да тврдим. Јер, треба да знате, да ја ништа не видим и не чујем. — Овде на другом спрату станује једна маникирка... Хм... свако живи како може. На трећем спрату је брачни пар с двоје деце. Четири године станују ту. Другом детету ја сам била бабица. Пет кила тешко! А тако мршава жена, то ми је баш чудно! — Држите се чврсто за уже, овде фали један басмак... Чекајте да се издувам...

Застала је. Пошто се добро издувала проговори тихо:

— Иза ових врата станује један човек кога вероватно нећете никада срести. Изгледа као уљубљена канта, то је један од оних који се негде унаказио. Страшно изгледа. Сиромах, излази само ноћу. Мало му је и памет поремећена.

Ко станује на петом спрату сазнао је Мурфи тек кад су били пред мансардом, на шестом спрату.

— Пре но што ућемо — поче госпођа Кремјо отварајући прозорчић на крову да уђе ваздух и светлост. — Морам вам нешто поверити, јер ја сам исправна домаћица. Ви ћете ми рећи да ли вам је то неугодно. Управо под овом мансардом била је убијена једна млада девојка. Због тога ме је полиција петљала, злочинца нису пронашли а ја нисам могла да дам никакве податке. Била је то лепушкаста, плава девојка, мала швеља у Великом магацину. Увек се смејала и...

— Покажите ми мансарду, прекиде је Мурфи, журим се.

— Добро, добро! Хтела сам само да вам објасним. Многи се плаше да станују у кући где је проливена крв... Ево, ово је соба... заврши она отворивши врата.

Гвозден кревет, сточић, стара али очувана наслоњача, линолеум на поду, једна висећа лампа и у једном углу читава гомила књига.

— Књиге ћу наравно однећи. То су њене књиге, оне сироте мале...

— Нека остану ту... оне ће ме забављати... одговори Мурфи.

— Нека остану. Ви сте свакако студент?

— Да.

— То је лепо. Ја волим студенте. Они често постају велики људи и то баш они који су становали на Мансардама. На пример Наполеон... али ви то боље знате. Дакле, соба вам се допада? Цену знате, три стотине франака с пансионом. Доручак ћу вам врло радо донети овде горе, али ру-

чак и вечера у мојој собици. Половина кирије плаћа се унапред.

Алекс Мурфи даде јој хиљаду франака.

— Младићу! узвикну преплашена госпођа Кремјо. Морам вас пријавити полицији...

— Зашто?

— Зато што морам. Сваког станара, па макар преноћио само једну ноћ, морам да пријавим...

— Па пријавите. Што се узбуђујете! Ево мојих докумената...

— Добро... Али зашто плаћате на једном толико? То чине обично они који желе да ћутим.

— Ја желим само мир. Сад ћу са станице донети свој кофер. Књиге не-

ка остану ту... Код вас ћу се хранити тек од сутра.

Док је тешка и трема госпођа Кремјо сишла тек до четвртога спрата Алекс Мурфи већ је био доле на излазу. Збуњена његовим понашањем дошла је на мисао да тако брзо и поуздано може сићи низ овакве степенице само онај који ову кућу добро познаје. Можда због тога и због строгах полицијских прописа, одмах је, чим је сишла у свој стан, попунила листу за контролу странаца и својеручно је однела у полицијски комесаријат у улици Чедности.

Париски комесари имају увек времена да вратара или вратарку одмах приме. Јер без тих такорећи случајних тајних полицајаца лукежи би боље пролазили но што пролазе. Господин комесар Каре слушао је с пажњом приповетку госпоње Кремјо. Мурфијев брз прекид разговора кад му је вратарка говорила о лепоти убијене мале модискиње, није сам по себи важао, али у вези с интересовањем за књиге и упадљивим познавањем степеница већ је прилично подозревао.

Комесар је Мурфијева документа прегледао легитимно, јер све легитимације за њега имају релативну важност, нарочито у оваквом кварту препуном кућа за — уживање. Зато је сва документа одмах вратио вратарки и чак је испратио до врата.

— Хвала вам, госпођо Кремјо. Ако још нешто приметите у понашању тога младића јавите ми. Стојим вам на расположењу у свако доба. Можда ћу

једнога дана избрисати прни крст, који у нашем регистру стоји поред вашег имена.

— Како, господине комесару? Зар ја имам некакав прни крст?! — уплашено запита госпођа Кремјо.

— Не заборављајте да се у вашу кућу увукао убица, убио девојку и отишао а ви ништа нисте приметили. Таквој пазикући не може се дати похвала! До виђења!

Успут до своје собице била је госпођа Кремјо јако узбуњена. Али на једном ланку јој на срцу, кад се сетила да је њен нови станар сазнао за њену адресу тек у агентури и да раније није имао ни појма о улици Блондел број 7. Ипак је то није сасвим уморило, јер су сви злочинци необично вешти да за свако питање припреме згодан одговор. У колико је злочинац интелигентнији у толико је и јачи. А Алекс Мурфи је интелигентан. То није морао нико да јој каже. То је сама осетила. Тек што је дошао па јој већ задао посла. Али хиљаду нису ситница, треба их зарадити.

— Хеј, госпођо Кремјо, да не мислите да извршите самоубиство! смејући се викну јој кочијаш баш кад је застала на сред улице пред његовим колима. И она се осмехнула и брзо се повукла на тротоар, па убрзаним корама настави пут и стиге кући.

Убрзо после њенога повратка, кућу у прозорче на њеним вратима госпођица Алиса, маникирка с другог спрата и упита да ли има какво писмо за њу. Писма није било, али госпођа Кремјо позва своју станарку на чашицу коњака.

Соба је била мала. Покретне степенице водиле су на узвишење на коме је била старомодна широка постела. Госпођа Кремјо причала је сваком посетиоцу о срећним данима проведеним у тој узвишеној постели за живота њеног божавственог Емила. Појединости те љубавне историје знали су сви становници Блонделове улице, као што су знали и импозантну, атлетску појаву господина Емила Кремјо, који већ двадесет година лежи у зеленој кутији везаној плавом пантљиком. Не он него његова избледела фотографија умотана у троструку свилену хартију.

Овога пута није била реч о њему. Сад је смеја и прилично лепушкаста госпођица Алиса добила обавештење о Мурфиу али са појачаним околностима. На пример кад је дала лични опис убијене модискиње Мурфи је био блед као мртац, а кад је угледао њене књиге вриснуо је и уплашио се!

Завршујући свој извештај госпођа Кремјо упита: — Шта мислите, госпођице Алиса, да ли да обавестим и капетана Лебрена? Он је издржао рат па се ничега не боји...

Бити маникирка у Блонделовој улици значи имати много искуства то јест бити врло опрезна. Зато је Алиса смешице се одговорила:

— Учините како мислите да је најбоље мама Кремјо. Ваша је прича лепа а ваш коњак одличан.

У том се чуше кораци на улазу. Госпођа Кремјо седећи поред прозорчета лагано повуче шарену завесу да види ко је.

Био је Алекс Мурфи.

— То је он! Донео је кофер. Јесте ли видели? — упита тихо.

— Нисам најбоље. Али биће прилика да га изближе погледам... одговори Алиса смејући се.

Госпођа Кремјо потпуно је разумела.

— Чудан је ваш занат, госпођице Алиса! Ко би то и помислио! Изгледа тако наивни. Е, кад је мој Емил био жив...

— Збогом, мама Кремјо! рече маникир опраштајући се. Биографију Емилову знала је напамет а за плачљиви морал није више марила.

Алекс Мурфи није се појављивао целога дана. Увече је упалио свећу и утолио глад кобасицом и парчетом хлеба, које је собом донео с бодом црног вина. С времена на време погледао је око себе и изгледао је задовољан.

(Наставиће се)

Ублажење болова!

Свака Пирамидон таблета је Ваш добар пријатељ — она Вам помаже код нелагодности и болова

Pyramidon
ТАБЛЕТЕ

САМО ПРАВЕ СА БАЈЕР-ОВИМ КРСТОМ!

Оглас регистр. Со. Оп. 91 од 21 јуна 1935

Тараган

РОМАН ОД ЈУДВИГА ВОЛФА

I

Над је Гараган изишао из тамнице, похитао је пустим липовим дрворедом. Журно је као човек који нема много времена.

Тамничар који му је отворио врата, погледао је за њим и завртео главом. Затим се вратио међу суморне зидине.

Било је фебруарско преподне. Пролетно сунце је блистало, али је у пољу дувао хладан, оштар ветар...

Кад је Гараган стигао до краја алеје, застао је за тренутак. Погледао у небо које му се чинило бескрајно високо и пируко, удахнуо дубоко хладан, свежи ваздух који је мирисао на земљу, и убрзаним кораком, скоро трком, продужио даље као да хита некога да стигне.

Ухватио је први трамвај који је већ био кренуо и у трен ока, ускочио у кола. Ненавикнут на брзину, у првом тренутку био је као ошмућен. Затворио је очи од уживања.

Трагао га је кондуктер који је тражио карту.

За време робијања Гараган је био заборавио стварност, тако да је сада у чуду погледао кондуктера. Поготову, кад му је овај рекао цену карте. Треба знати да је Гараган отишао на робију још у мирно време, пре 1914 године.

Кондуктер, старији човек, одличан познавалац људи, рекао је значајно:

— Да, на овој линији многи се чуде ценама.

Гараган се прибрао. Прошла га је прва опожност. Трамвај је пролазио пустим улицама, поред прљавих кућа, са којих је давно отпао леп. Погледао је путнике око себе. То је била гомила гладних, заједљивих људи, као затворених у кавезу. Сви су ћутали. Сама изнурена, претећа лица, на којима су се огледали: брига, огорчење, похлепа и очајање...

Гараган је окренуо главу. Шта га се тичу ти људи? Шта га се тичу промене у свету? Он има да се обрачуна само с једним јединим човеком, а све остало је споредно.

Није дочекао да трамвај сасвим стане. Искочио је из кола и похитао на станицу таксија. Под руком је чврсто држао кожну торбицу.

— Курфирстендам! добиацио је шоферу.

И док је шофер палио мотор, Гараган је сав горео од нестријења. Преживљавао је у себи блиски сусрет. Његова жена нема појма да је он данас пуштен на слободу. Опростили су му последња два месеца робије. Глорија никада не устаје пре десет, можда ће је затећи још у кревету. То ће бити изненађење!

Гараган је отворио очи и погледао дивље око себе. А шта ће даље бити? Убиће је. Задавити или премлатити. Тако је писано, таква је судбина... Десет година у тамници чекао је на тај тренутак. Само ако га Глорија дочека раширених руку, ако својом љубављу искупи свој грех према њему, то ће да јој спасе живот. Иначе — освета. Правде мора бити на свету...

А после? Шта ће бити после, Гарагане? Опет у тамницу, опет на робију? Усне су му се искривиле. Ледена језа прошла му је телом. Не, никада! У тамницу се више неће вратити. Ако Глорија буде мртва, нема ни за њега више живота. Све се мора платити...

Поновио је то неколико пута дрхтавим уснама.

А шта је с његовим плановима? Зар и то све да пропадне? Можда је његов проналазак од великог значаја. За кога? За људе? за те садистичке тамничаре који своју сабраћу држе за рашеткама? Не, тај бестијални свет заслужно је презрење... Ауто је нагло стао.

Гараган је познао кућу у којој је некада живео. Хитро је искочио из кола. Шофер му је рекао суму.

— Немам толико пара уза се, рекао је Гараган збуњено. — Послаћу вам по служитељу.

Утрчао је у кућу и полетео уз стенице.

Задихан стао је пред једним вратима. На њима су биле причвршћене две посетнице. На једној је писао: „С. Шенијер“, на другој „Хуан Еспоњито“. Да се није преварио у спрату? Тек тада је приметио изгледеду таблу са написом: „Гараган“. Зазвонио је.

Млада, лепушката девојка отворила је врата гледајући зачуђено узбуђеног странца својим луткастим очима.

— Да ли је моја жена код куће?

— Само госпођа Еспоњито је код куће, али она сад не прима. Шта треба да јој кажем?

Гараган није од узбуђења могао да говори. Одгурнуо је девојку, ушао у претсобље и повикао:

— Ја питам за своју жену, јесте ли разумели?

Девојка је у страху узмакла неколико корака. Врата једне собе опрезно су се отшкринула. Појавио се онизак, дебео господин у спаваћници. То је господин С. Шенијер. Упитао је строго:

— Каква је то галама? Нисмо ваљда у шуми?

Али кад је видео оштро, мршаво и намрштено лице и оне жуагрене очи сматрао је за најпаветније да се опет повуче у своју собу.

Гараган је стао у недоумици. Тада се сетио свог слуге и повикао:

— Евединге! Евединге!

Сад се тек девојка охрабрила и рекла смирено:

— А, Евединг. Сад ћу да га зовнем. Ено га тамо, у кујни.

Гараган је питао у чуду. Шта су то направили од његовог стана? Неки хотел? Шта ли...?

Тада се појавио Евединг у пратњи радознале девојке. Он је одмах познао свог старог господара.

— Господин барон, узвикнуо је запрепашћено хватајући Гарагана за руку да је пољуби.

— Да ли је моја жена код куће, Евединг?

— Није, господине бароне.

Гараган је осетио да су му поклепнула колена. Све његове мисли о освети распришале су се. Уморно је сео на прву столицу.

— Дакле, ти не знаш где је моја жена?

— Не знам, господине бароне, одговорио је стари слуга стегнута грла. Сузе су му склизнуле низ наборане образе.

Гараган га је гледао. А онда му је рекао: Колико си остарио, стари, добри Евединг!

Устао је.

— Доле је такси, Евединг. Можеш ли да га платиш?

— Како да не, господине бароне, одговорио је стари слуга.

— А шта се десило са мојим станом, Евединге? Какав сте то хотел направили?

— Све ћу да вам објасним, господине бароне. Две собе су остале резервисане за вас. Кабинет и спаваћа соба. Само тренутак, да платим шофера.

Гараган уђе у свој кабинет. Ту се ништа није било изменило. Чинило му се да је десет година прохујало као један дан.

Гараган је бацио своју торбу на писаћи сто и пошао према спаваћој соби. Срце му се стегло од бола. Не, оне којој је требало да суди није било у соби. Само притајени мирис парфема који је толико волела осећао се у затвореној просторији, и потсећао на њу...

Ах, Глорија, свет је мали и моја освета ће те стићи, — прошапутао је Гараган отварајући прозоре на соби.

II

Мекферсон је седео на сунцу, на обали језера и још увек заљубљено посматрао Глорију која се с младим Хеникштајмом клизала на леду.

Било му је необично што се налази овде уместо у свом бироу у Њујорку. Истина, више може да се заради кад се седи у фабрици, али упутства могу да се дају и телеграмима.

Зар Глорија не изгледа као девојчица? Нарочито кад јој је лице озарено осмехом среће. А кад Глорија каже: „Драги Лесли“, зар да се човек не топи од блаженства. Истина ни Глорија се не смешка тако често, и она има тренутака кад је обузме туга. Мекферсон је био благодаран младом аустријском грофу који је умео Глорију тако да расположи и да је насмеје.

По некипут би Мекферсон осетио мачу љубомору, не због Глорије која је једина на свету уживала његово пуно поверење, него због младости које више у њему није било.

— Да ли ти је зима драги Лесли? питала га је Глорија у пролазу.

— Не, ни најмање. Исусише ми је топло, као да је лето, одговорио је Мекферсон осмехујући се блажено.

— Још десет минута, Лесли. Још само пет минута!

Махнула би руком и одлетела као стрела.

— Да ли сте икад доживели лепши дан, Клемесе? запитала је Глорија свог партнера гледајући одушевљено

снежне врхове Алпа који су стрчали у плаво небо, као сјајне оштрице мачева.

— Тако је дивно да бих могао да запевам од радости.

Глорија се одједном уозбиљила.

— Срећа је кратка

— Срећа је бескрајна, госпођо, рекао је млади гроф гледајући дубоко у очи које су га занеле. То су биле дивне модре очи на смећем, јужњачком лицу.

— Та срећа ће трајати још највише два месеца.

Хеникштајн се осмехнуо.

— Зашто баш два месеца?

Глорија успори залет

— За два месеца изићи ће Гараган на слободу.

— Па шта онда?

— Убиће ме.

Гроф се презриво осмехнуо.

— Неће му то бити ни на крај памети. После искуства...

Глорија као да се њљутила.

— Ах, шта ви знате, мили мој младићу! Ви не познајете Гарагана.

— Свеједно. Али док сам ја жив, ништа вам се не сме догодити, милостива госпођо.

То је рекао озбиљно, као човек спреман на све.

Она га погледа погледом пуним безумног страха.

— А ако сам заслужила да ме убије?

Хеникштајн хтеде нешто да каже али прећута. Она продужи загонетно:

— А, ако ја желим да ме Гараган убије?

(Наставиће се)

Мајка

(Сликама: А. Симин)

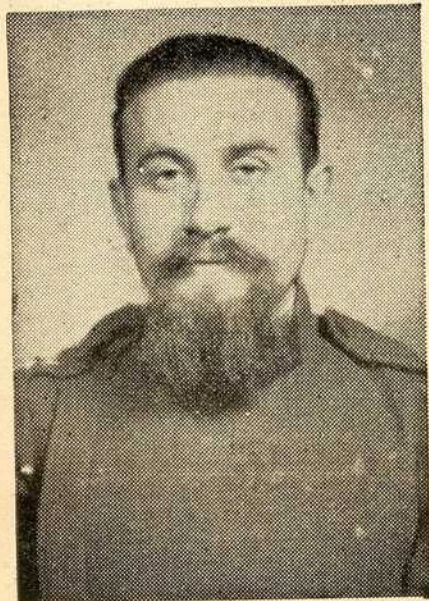
СПОРТ

Писмо из заробљеништва

Српски тим на првом месту у сталаци 11А

У више прилика уверили смо се, да су се наши заробљеници одлично снашли у логорима Немачке. Многобројна писма која долазе из барака у Србију свакодневно говоре како наши живе у заробљеништву, сведоче нам о необичној моћи брзог стварања новог живота наших људи ван отаџбине... Поред музике, песме, читања књига, позоришних и биоскопских претстава, време се прекраћује и спортом. Како се међу заробљеницима нашао већи број спортиста, то се остварила најпре замисао оснивања фудбалских тимова, тако, да сада у сваком српском логору постоји најмање по један фудбалски тим.

У могућности смо да с великим задовољством обавестимо своје читаоце да Србија већ има „два интернацио-

Мића Максимовић,
десни бек Српског тима и вођа фудбалске секције

нална првенства у цепену“. Благодарни нашим заробљеницима — спортистима, Србија има већ две титуле: интернационални фудбалски шампион логора 17 Б и 11 А. Редакција „Кола“ примила је два писма од познатих београдских спортиста — заробљеника који нам пишу о спорту у заробљеништву. Ево шта они кажу:

— Како сазнајемо из „Новог Времена“ наши фудбалски клубови у Београду воде и неку такозвану процентуалну борбу, односно борбу око процента од прихода са утакмица. Мислимо да им ми одавде можемо дати пример. Јер и ми овде играмо велике фудбалске утакмице, али ми не играмо за проценат, него за... конзерве које освајамо у овдашњем интернационалном првенству појединих логора, и које заједнички, братски делимо после победа, као на банкетима, што је и чаршиски ред после интернационалних утакмица.

Како се даље види из писма, у Логору 17 В организовано је интернационално првенство између Срба, Француза, Пољака и Белгијанаца. У првенству учествује 19 тимова, а постоје прва и друга лига, односно две групе које се такмиче појединачно. Српски тим освојио је јесење првенство логора у првој лиги. Као што ће

се видети из састава тима првака, у њему су заступљени и неки одлични београдски и играчи из унутрашњости. Тим овако изгледа:

Шефер, Максимовић (Гвожђар), Дунђеровић (Витез), Стојадиновић, Угришић (Јабука), Дамјановић (Јабука), Петровић, Тодоровић (Бата), Дејановић (Нови Сад), Бачванин (Витез) и Живковић. Резерве: Крстић, Стојадиновић 2, Јевтић и Антић.

„НАПРЕД НАШИ“

Логор 17 В има своје фудбалско игралиште. То није, додуше стадион, али је то лепо мало игралиште, врло пристојно и веома симпатично. Не треба наглашавати да је оно заузето преко целог дана. Треба само узети оловку и израчунати колико је термина потребно за 19 тимова, који играју своје првенство и тренирају на истом игралишту. А разумљиво је да је то најпосећенији део логора. Преко целог дана одјекује ту звук шута, преко целог дана ехо које производи неколико хиљада грла, ехо који се састоји из безброј: „Напред наши“, „Гоол“, „Темпо“, „Још мало“, „Ајд сад“ и „Држите се још пет минута“, и сличних узвика на разним језицима те шарене навијачке масе, која је у навијању увек истоветна. Увече се поред ватри воде најобичнији разговори, или боље рећи чапања одушевљених навијача, исто онако као што се то чини по београдским игралиштима. Спортски тим освојио је и божићни куп логора. Тај божићни куп није био сајан споља али је изнутра био нарочито привлачан што се видело и по борбама које су се за њега водиле. Он није био ни златан ни сребрн. Био је блехан, али од велике вредности. Он је био напуњен до врха добровољним прилозима оних навијача који су од кућа примили пакете. Куп цун посланица и разних ђаконија предат је приређивачком одбору који га је за време финалног такмичења изложио на малом сточићу поред терена ради потстрека. Великом борбом наш тим је успео да овај необичан фудбалски трофеј освоји на велико задовољство самих играча.

Тим Сталага XI В. у коме играју познати Београдски играчи

Вођ нашег логорског тима, познати играч београдског Гвожђара Мића Максимовић, са одличним беком земунског Витеза Дунђеровићем, то је зид наше одбране. „Зид с брадом“, како наш бековски пар зову Французи, јер Максимовић и Дунђеровић гаје лепу густу браду.

У логору 17 В заступљене су скоро све спортске гране: лака атлетика, бокс, пинг-понг и шах. Све су то секције

које имају безброј чланова. Што се тиче посете на фудбалским утакмицама, на тамо има више света него на утакмицама за бивши Зимски куп у Београду.

Бити заробљеник и имати истовремено могућности за бављење активним спортом, збиља, претставља срећну околност за наше спортисте. Увиђавношћу њихових победилаца омогућен им је спортски живот у логорима. Нашим спортистима поред лопти стављен је на расположење и довољан број свих осталих потребних спортских ствари.

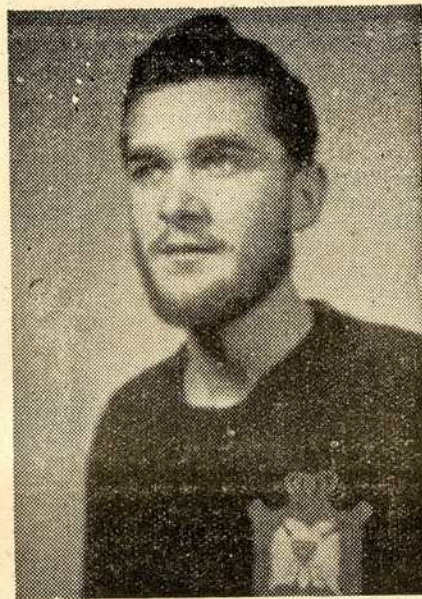
ДУНЂЕРОВИЋ — НЕЗАМЕНЉИВИ СУДИЈА

Уобичајено је у спортском свету да се за важније утакмице позивају неутралне интернационалне судије. Постоји извесан број таквих судија који су се афирмирали и који уживају глас незаменљивих европских судија. Сличан глас стекао је у логору 17 В Божидар Дунђеровић, кога стално траже за судију Французи и Белгијанци. Траже га у толикој мери да је некад принуђен да се управља по интернационалним судским правилима и да писмено откаже.

У једном другом логору одиграла се ових дана одлучујућа фудбалска утакмица за првенство логора. Резултат је пред крај био 1:1. Тада је лопту добио један црнобради, који је затресао мрежу, победоносним голом. Судија још није ни отсвирао крај, а публика је полетела и дигла брадоњу на рамена. Овај брадоња био је познати интернационалац Бска Вујадиновић, који је после тога писао својим друговима у Београду: — За тај гол добио сам и премију, у натура. Вила ми је то најслађа премија у животу и посетила ме на победу над Бразилијом.

У логорима обичних војника фудбал је добио још привлачнији оквир, јер су у њима војници више нација, што

зна језика, који су направиле сензацију. Вест да ће почети интернационално такмичење за првенство Сталага 11 А у фудбалу, створила је велики интерес и од тада се по цео дан само коментарисало: чија ће „репрезентација“ победити. Утакмице су се одигравале сваке недеље на игралишту које ништа не изостаје за београдским. Публике је просечно било око пет хиљада. Из недеље у недељу „Србија“ је побеђивала, и постала фаворит за првака логора. Крајем септембра одржана је финална утакмица између Француза и Срба. Она је одлучила јесењег првака Сталага 11 А. Победила је „Србија“ са 2:1. Јунак дана био је голман Милан Милићевић, столар из Београда, који по тадашњој форми не заостаје за нашим најбољим голманом, како нам то нише у

Саша Дунђеровић,
леви бек Српског тима

(Снимци: приватна својина)

писму Ђорђевић. Овој утакмици присуствовало је око девет хиљада заробљеника, Пољака, Белгијанаца, Француза и наших. Навијање је с времена на време било толико ватрено да се на махове није ни судија чуо. Када је после сат и по напорне игре резултат остао 2:1 за Србију, наши су почели да бацају шајкаче и певају. Одушевљење је дотле порасло да су се међусобно љубили, плачући од радости. Нису били срећни само зато што су постали прваци, већ зато што се у тиму Француза налазило неколико познатих фудбалера.

Те вечери, после завршеног првенства, Срби су као победници чашћавали побеђене венцима белог лука и сланине. Пишу, како се читаве две недеље по логору ширио мирис белог лука...

Табела коначног пласмана тимова Сталага 11 А гласи:

Србија	3	3	0	0	6:1	(6)
Француска	3	1	1	1	6:5	(3)
Пољска	3	1	1	1	3:3	(3)
Белгија	3	0	0	3	1:4	(0)

Поред фудбала почело се и са лако атлетиком, колико су то сретства задовољавала. За ову грану спорта доста се њих јавило из логора. Првог и другог новембра одржано је лако атлетско првенство у коме је Ђорђевић успео да заузме прво место на 800 и 1.500 метара. Ова два успеха Ђорђевића наши су такође искрено поздравили.

И тако из дана у дан тече живот међу нашим спортистима у заробљеништву.

Стари накит

Бриљанте, злато, писане, шивање машине, тенске, заложнице и т. д. најбоље плаћа „СТИЛ“ КРАЉА АЛЕКСАНДРА УЛИЦА БРОЈ 17. 9255, 1-1

Сликарка АНЕЛА

То се догодило око 1.620 године у Напуљу. Сликари Пачеко Ди Роза имао је свој студио на Пикофалкону и код њега је долазило често, било случајно, или намерно, било у улози његовог учитеља кавалер Масимо Станциониа. Он му је помагао у мешављу боја, док му је у другим, мањим стварима, помагала некака, ћерка његовог брата врло оптерећеног породицом.

Девојчица је имала тек 10 година и звала се Ана, али су јој у кући сви звали Анела. То је више ружна него лепа девојчица, великих очију и густе косе, огромних уста и мршавих ногу. Иначе, била је врло жива: увек у покрету слична интелгентној птицици. Кад стриц почиње да црта она седе поред њега и будно прати сваки његов покрет са неком мирном скором религиозном екстазом. Слободно време проводила је у цртању: Богородице, светаца, апостола, а понекипут и физиономија познатих лица.

Једнога дана стриц је видео неке од тих цртежа и запањено се. Иако је никада нико није учио Анела је правила фигуре које задивљују својом сличношћу.

Пачеко је говорио о њој са својим учитељем кавалером Станциониа и показао му неколико цртежа. Славни сликар је задивљен и тражи да Анелу пошаљу у његов студио.

Анела — мала са Пикофалконе ће постати уметница...

У Станциониевом студију Анела постаје идол свију. Брзина њеног хватања је запањујућа, њена живост и градија је чине свима симпатичном. После мало година, Анела постаје права господарица у руковању бојама и прима тако лако технику учитеља да јој Станциониа даје само скицу слике

ственом жинама Југа. Њене очи су као два црна брилијанта а њена коса густа коврџаста коса уоквирила је једно лепо округласто лице с два јаминама на образима које је чине тако љупком. Витко тело је елегантно и добро сложено а њен начин говора очарава.

Наравно, да је једно биће толико обдарено, привукло пажњу пре свега ученика Станциониа. Ускоро се сви удварају Анели и траже њену руку, али је она толико заузета уметношћу да не даје наде ни једном од својих удварача. Само је један, изгледа, донекле занима. То је диван младић најбољи Станциониев ученик после Анеле а зове се Агостино Белтрамо. Белтрамо разговара с великим учитељем и исповеда му своју љубав према лепој сликарки. И Станциониа који воли Анелу као отац, саветује јој да се уда за Белтрама.

Венчање се обавило и Анела воли нежно свога мужа али не напушта учење код Станциониа. Помаже по мало и мужу у његовим радовима и довршује и даље лике чије скице даје Станциониа.

За цркву Пиета дел Туркини у Напуљу довршава две дивне слике које претстављају рођење и смрт Богородице. Другу једну, такође одличну слику, даје за цркву Монте Оливато а за сакристију храма Санта Марија дели Анђели — св. Јована који је такође право уметничко дело.

Пријатељство између Анеле и Станциониа је свакога дана све хармоничније а осећаји, које гаји учитељ према ученици, све су приснији. Али је вла судбина била одређена љупкој Анели.

Сликарка је имала код куће служавку која није била баш права све-

према уметности. Учитељ је добро разумео. И то већ поодавно. Присуствовао сам више од једном изливању осећања, не баш очинских, између госпође Анеле и Станциониа. Саветујем вам да обратите пажњу.

За Белтрама су ове речи биле удар грома. Он воли Анелу до очајања и у једном тренутку му се све нејачести Станциониа према Анели чине завером против њега. Учитељ је дакле желео њихов брак да би лакше сакрио своју љубав према младој жени?

Агостино Белтрамо је решио да је уходи.

Једног дана она је баш довршила слику која претставља Свету Породицу и показала је Станциониа у његовом студију. Рад је био савршен. Учитељ је био ван себе од одушевљења.

— Драга моја Анела — казао је младој жени — ти си велика уметница чак и када бих хтео не бих имао ништа да поправам на твојој раду. Он је савршен.

И у свом искреном одушевљењу за-

грлио је и спустио два пољупца на њене румене образе.

Видећи то Белтрамо није могао да се уздржи. Сачекао је на излазу кад је Анела пошла кући.

— Несрећнице! — узвикнуо је — видео сам све. Нећеш преживети своје неверство.

Извукао је мач и забо га у Анелине груди.

— Јаз, зашто ме уби? — крикнула је несрећна жена.

Људи су разоружали Белтрама, а из студија, привуче крицима масе, истрчао је Станциониа.

Кад је дознао зашто је Белтрамо ранио Анелу изгледало је да ће полудети од бола. Анела је: Анела је невинна и чиста као голубица. Зла слушкиња позвана одмах, признала је да је онтужила своју господарицу само из освете. Агостино Белтрамо побегао је урлајући од бола и кајања. И нико га после тога није више видео нити је икада ико чуо за његов крај...

Историјске и друге анекдоте

НЕ МОГУ ДА ЈЕДЕМ

Лео Слезак, познати немачки филмски глумац, ручао једном у неком бечком ресторану. Келнер му донео потај, али је Лео Слезак, после неколико тренутака викнуо:

— Келнер, ја овај потај не могу да једем!

— Врло добро, господине. Донећемо вам други. — И услужан келнер после неколико тренутака донео је дру-

ги потај, али је Лео Слезак опет после неколико тренутака викнуо:

— Келнер, ја не могу да једем ни овај потај!

Збуњени келнер је, брже боље, похитао да задовољи уваженог госта. За неколико тренутака пред Слезаком је био и трећи потај. Али је симпатични глумац мирно погледао запрепашћеног келнера и рекао:

— Ја ни овај потај не могу да једем — јер немам кашике!

ШТЕТА

Бечки анатом Хиртл питао је на испиту једног кандидата о функцији слезине. Младић је хутао, а онда је промуцао:

— Опростите, господине професоре! Још јутрос сам то врло добро знао, али сам од узбуђења заборавио.

— Штета, велика штета! — рекао је Хиртл, намргођено. — Ви сте једини који је нешто знао о функцији слезине и откуд баш то да заборавите.

И ОН ЈЕ ВАС ВИДЕО

Балзак је увек имао много посла с поверицима. Једног дана упадне код њега кројач коме је Балзак остао дужан. Балазов слуга изиђе пред њега и рече:

— Господин није код куће!

— Како није?! Па ја сам га пре неколико тренутака видео када је улазио у кућу!

— Јесте, али је и он видео вас! — одговорио му је мирно слуга.

КЊАЗ МИЛОШ У ТОПЧИДЕРСКОЈ ЦРКВИ

Чудан у свему, књаз Милош је понекад био раскопан и врло дарљив кад је била у питању нека богомоља, а понекад није хтео ни да чује за неке накнадне трошкове за исте те богомоље које су биле подигнуте и одржаване његовом помоћу.

Неколико пута одлазио му је у топчидерски дворач светињик Топчидерске црквине, молећи га да му да свега сто гроша за оправку таванице у цркви. Излагао је опасност,

давао све могуће разлоге, али без успеха.

Требао је наћи начина да се књез приволи на нове издатке, и како пош није био глуп, он га је пронашао.

Кад је прве недеље књаз Милош дошао у цркву, падне му с таванице на раме једно повеће парче малтера, један детско, вешт бацач, скривен у олтару. Бацао је малтер на таваницу, који се после одбјао и падао књазу на раме или пред ногу.

Светињик, одушевљен толиком вештинном заборави се и довикну усред литургије:

— Још једном, Мишо, још једном! Књез Милош, који је одмах ствар разумео, насмеја се и рече:

— Чинит волико, попе, није потребно. Даћу ти сутра две стотине гроша, а Миша нека мирује иза олтара!..

КАД БУДЕ СЛАВАН

Једнога дана Француском књижевнику Морису Баресу дође некакав младић и даде му неколико својих радова да их прегледа.

Познато је да ће ретко књижевник о књижевнику рећи коју добру реч, а још мање кад је у питању некакав почетник.

Морис Барес прими рукописе. После неколико дана дође му, поново младић и упита га за оцену.

— Не могу друго да вам кажем него да се глупости смеју писати тек када човек постане славан! одговори Барес смејући се.

ИЗГУБЉЕНО ВРЕМЕ

Затекавши једног свог ученика како се конка Платон га је укорио:

— Па ја играм у сасвим малу суму — прихватио је ученик.

— Не пребацујем ти због новаца — одговорио је Платон — већ због изгубљеног времена.

ОСМАН-ПАШИН КОМПЛИМЕНТ

Чувени турски војсковођа Осман-паша био је једном са службом у бањи Ковиљачи. О неком турском празнику, поред многобројних грађана који су посетили пању, дошло је и неколико турских госпођа. Осман-паша, познат као велики кавалер био је врло љубазан према дамама и лично их је служио слаткињима. Једну је нарочито одликовао: дао јој је три пута више слаткиња него осталим. Поласкана овим, дама га упита:

— А зашто мени дадoste три пута више него осталим дамама?

— Зато што су ваша уста три пута већа него у осталих, одговори Осман-паша клањајући се учтиво.

и наређује јој да их доврши четкицом. Са незнатном поправком те слике могу да буду изложене као дела Станциониа. Толико су биле прецизно рађене.

Али, Анела постаје не само омиљена ученица Станциониа; она је сад девојка необичне лепоте. Од девојчице с огромним устима и крупним прним очима постала је жена за којом се, кад прође улицом, сви окрећу. Слична оним агавама које се, неочекивано појављују дуж обале мора сирена, Анела се расцветала с раскошћу свој-

тица. Кадгод би могла излазила је и проводила слободно време у друштву тамбураша и војника.

Анела је ослепела, и једног дана после такве шетње, чак јој прати згнутањем. Очајна, служавка се решава на страшну освету. Кад је остала сама с Белтрамом, својим господаром, уверава га у своју оданост и говори му трагичну сумњу.

— Ви сте — каже му — слепи! Ништа не видите. Ако ваша жена проводи цео дан у студију кавалера Станциониа, она, то не чини из љубави

НЕДЕЉНИ ПРОГРАМ

БЕОГРАДСКЕ РАДИОСТАНИЦЕ

Wochenprogramm des Senders Belgrad

НЕДЕЉА, 8 ФЕБРУАРА 1942.

- 5.00— 6.15 Другарски позdravi.
- 6.15— 7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00— 7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 7.15— 9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
- 9.00—9.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 9.15—10.00 Преподневна музика.
- 10.00—10.30 Свечани час.
- 10.30—11.45 Празнични концерт.
- 11.45—12.00 Недељни преглед за српско становништво.
- 12.00—12.05 Прелиставамо програм.
- 12.05—14.00 Како се Вама допада. — Велики подневни концерт.
У међувремену:
- 13.00—13.20 Саопштења на српском језику.
- 14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
- 15.30—15.35 Извештај о водостају.
- 15.35—16.00 Свира Барнабаш фон Геци.
- 16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.10—18.00 Мелодија и ритам. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
- 18.00—18.30 Час немачке групе.
- 18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
- 18.45—19.15 Увертире које се ретко свирају.
- 19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.30—19.45 Пева Франц Фелкер.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.
- 20.00—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
- 22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
- 22.25—24.00 Забавни концерт. Изводи Велики радио-оркестар под управом дра Ханса Хернера.
- 00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

ПОНЕДЕЉАК, 9 ФЕБРУАРА 1942.

- 5.00— 6.15 Другарски позdravi.
- 6.15— 7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00— 7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 7.15— 9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
- 9.00— 9.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Прелиставамо програм.
- 12.05—13.00 Подневни концерт. Изводи Мали радио-оркестар под управом Феодора Селинског.
- 13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
- 13.10—14.00 Наставак подневног концерта.
- 14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
- 15.30—15.35 Извештај о водостају.
- 15.35—16.00 Свира Адалберт Лутер.

За сваког нешто!
Певање и свирање пред микрофоном Београдског радија.
Für jeden etwas!
Stimmen und Instrumente vor dem Belgrader Mikrophon.

(Fotos: Kriegsberichter Kofent)

- 16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.10—17.00 Свира и песма са Балкана.
- 17.00—18.00 Оперетски звуци. Изводи Забавни радио-оркестар под управом Франје Седлачека.
- 18.00—18.30 Час немачке народне групе.
- 18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
- 18.45—19.15 Бечки звуци.
- 19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.30—19.45 Свира Валтер Гизекинг.
- 19.45—20.00 Спорт у току недеље.
- 20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 20.20—21.45 Распевани понедељак.
- 21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
- 22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
- 22.25—24.00 Непрекидан низ шлагера. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
- 00.00— 1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

УТОРАК, 10 ФЕБРУАРА 1942.

- 5.00— 6.15 Другарски позdravi.
- 6.15— 7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00— 7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 7.15— 9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
- 9.00— 9.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Прелиставамо програм.
- 12.05—13.00 Свира тамбурашки оркестар Александра Араничког.
- 13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
- 13.10—14.00 Омиљене мелодије.
- 14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
- 15.30—15.35 Извештај о водостају.
- 15.35—16.00 Свира Вилфрид Кригер.
- 16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.10—17.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Франје Седлачека.
- 17.00—17.15 Савремена немачка литература (Херман Штер).
- 17.15—18.00 Шарени час.
- 18.00—18.30 Час немачке народне групе.
- 18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
- 18.45—19.15 Валцер и интермеци.
- 19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.30—19.45 Италијански тенори.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.
- 20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 20.20—21.45 Радост и ведрина.
- 21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
- 22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на немачком језику.

22.25—23.00 Речи и мелодије из немачке ризнице.
23.00—24.00 Мелодије које свако познаје.
00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

СРЕДА, 11 ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Другарски поздрави.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
7.15—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!

9.00—9.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
9.20—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Франје Седлачека.
13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
13.10—14.00 Свира Забавни радио-оркестар под управом Франје Седлачека.
14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.

15.30—15.35 Извештај о водостају.
15.35—16.00 Свира Вил Глахе.
16.00—16.40 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.10—17.00 Шаренило мелодија.
17.00—18.00 Српска народна музика. Изводе: Народни радио-оркестар под управом проф. Крстића, Радио-хор под управом Јурја Арбатског и солисти.

18.00—18.30 Час немачке народне групе.
18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
18.45—19.15 Штраусове мелодије.
19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
19.30—19.45 Љубавне песме.
19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.
20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
20.20—21.45 Та то познајете!? Како се зове композитор?
21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
22.25—24.00 Полетни ритам. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

ЧЕТВРТАК, 12 ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Другарски поздрави.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
7.15—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
9.20—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Подневни концерт. Изводи Мали радио-оркестар под управом Феодора Селинског.
13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
13.10—14.00 Наставак подневног концерта.
14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
14.20—15.00 Пауза.

15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.

15.30—15.35 Извештај о водостају.
15.35—16.00 Свира Вили Беркинг.
16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.

16.10—17.00 Шарени час.
17.00—18.00 Из немачких опера.
18.00—18.30 Час немачке народне групе.

18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.

18.45—19.15 Уметници на платну.
19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.

19.30—19.45 Виртуозна клавирска музика.

19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.

20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.

20.20—21.45 Велики низ мелодија.
21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.

22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.

22.25—24.00 Шаренило тонова. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.

00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

ПЕТАК, 13 ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Другарски поздрави.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
7.15—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
9.20—12.00 Пауза.

12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Франје Седлачека.

13.00—13.10 Саопштења на српском језику.

13.10—14.00 Свира Забавни радио-оркестар под управом Франје Седлачека.

14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.

14.20—15.00 Пауза.

15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.

15.30—15.35 Извештај о водостају.

15.35—16.00 Свира Петер Кројдер.
16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.

16.10—17.00 Српска народна музика. Изводи: Народни радио-оркестар под управом проф. Крстића, Радио-хор под управом Јурја Арбатског и солисти.

17.00—18.00 Звучне мелодије. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.

18.00—18.30 Час немачке народне групе.

18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику

18.45—19.15 Кад на Алми засвира цитра...

19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.

19.30—19.45 Пева Ерна Зак.

19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.

20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.

20.20—21.45 Од стотог у хиљадити.

21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.

22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.

22.25—24.00 Симфонијски концерт. Изводи Велики радио-оркестар под управом дра Ханса Хернера.

00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

СУБОТА, 14 ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Другарски поздрави.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.

7.15—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!

9.00—9.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.

9.20—12.00 Пауза.

12.00—12.05 Прелиставамо програм.

12.05—13.00 Подневни концерт. Изводи Велики радио-оркестар под управом Феодора Селинског.

13.00—13.10 Саопштења на српском језику.

13.10—14.00 Наставак подневног концерта.

14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.

14.20—15.00 Пауза.

15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.

15.30—15.35 Извештај о водостају.

15.35—16.00 Сетни звуци.

16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.

16.10—18.00 Свира Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.

18.00—18.30 Час немачке народне групе.

18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.

18.45—19.15 Познате рапсодије.

19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.

19.30—19.45 Пева Петер Андерс.

19.45—20.00 Спорт у току недеље.

20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.

20.20—21.45 Београдска шарена позорница

21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.

22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.

22.25—24.00 У сусрет недељи.

00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

СОНТАГ, ДЕН 8. ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Kameradschaftsdienst.

6.15—7.00 Frühkonzert.

7.00—7.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

7.15—9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.

9.00—9.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

9.15—10.00 Musik am Vormittag.

10.00—10.30 Eine Feierstunde.

10.30—11.45 Festliches Konzert.

11.45—12.00 Gemeinschaftsempfang für die serbische Bevölkerung.

12.00—12.05 Wir blättern im Programm

12.05—13.00 Wie es Euch gefällt. Ein grosses Mittagskonzert.

Dazwischen von: Mitteilungen in serbischer Sprache.

14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

14.20—15.00 Umschaltpause.

15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.

15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.

15.35—16.00 Barnabas von Geczy spielt.

16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.

16.10—18.00 Melodie und Rhythmus. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad.

Leitung: Othmar Hofer.

18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.

18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.

18.45—19.15 Selten gespielte Ouvertüren.

19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.

19.30—19.45 Franz Völker singt.

19.45—20.00 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.

20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

20.20—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.

22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

22.25—24.00 Ein Unterhaltungskonzert. Es spielt das Grosse Rundfunkorchester. Leitung: Soldat Dr. Hans Hörner.

00.00—1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

MONTAG, DEN 9. FEBRUAR 1942.

5.00—6.15 Kameradschaftsdienst.

6.15—7.00 Frühkonzert.

7.00—7.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

7.15—9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.

9.00—9.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

9.20—12.00 Sendepause.

12.00—12.05 Wir blättern im Programm

12.05—13.00 Mittagskonzert. Es spielt das Kleine Rundfunkorchester. Leitung: Fedor Selinski.

13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.

13.10—14.00 Fortsetzung des Mittagskonzerts.

14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

14.20—15.00 Umschaltpause.

15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.

15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.

15.35—16.00 Adalbert Lutter spielt.

16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.

16.10—17.00 Was der Balkan singt und spielt.

17.00—18.00 Operettenklänge. Es spielt das Streichorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.

18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.

18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.

18.45—19.15 Klänge aus Wien.

19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.

19.30—19.45 Walter Gieseking spielt.

19.45—20.00 Sport der Woche.

20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

20.20—21.45 Der singende, klingende Montag.

21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.

22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

РАДИО ПРОГРАМ

SONNABEND, DEN 14. FEBR. 1942.

22.25—24.00 Schlager ohne Pause. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

DIENSTAG, DEN 10. FEBRUAR 1942.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst.
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern im Programm
12.05—13.00 Tambourizzas und Solisten.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
13.10—14.00 Beliebte Weisen.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Wilfried Krüger spielt.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Es spielt das Bläserorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.
17.00—17.15 Zeitgenössisches deutsches Schrifttum. Hermann Stehr.
17.15—18.00 Bunte Stunde.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Walzer und Intermezzi.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—20.00 Oase Heimat. Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Heiterkeit und Fröhlichkeit.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—23.00 Worte und Weisen aus ewigem deutschen Besitz.
23.00—24.00 Melodien die jeder kennt.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

MITTWOCH, DEN 11. FEBR. 1942.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst.
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.20—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern im Programm
12.05—13.00 Es spielt das Bläserorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
13.10—14.00 Es spielt das Streichorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.

15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Willi Glahe.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Kunterbunt der Melodien.
17.00—18.00 Serbische Volksmusik. Mitwirkende: Volksorchester. Chor und Solisten. Leitung: Prof. Krstitsch.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Ein Strauss von Strauss.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Liebeslieder.
19.45—20.00 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Das kennen sie doch? Wie heisst der Komponist?
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Beschwingende Rhythmen. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

DONNERSTAG, DEN 12. FEBR. 1942.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst.
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern im Programm
12.05—13.00 Das Kleine Rundfunkorchester spielt. Leitung: Fedor Selinski.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
13.10—14.00 Fortsetzung des Mittagskonzerts.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Willi Berking spielt.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Bunte Stunde.
17.00—18.00 Aus deutschen Opern.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Künstler der Leinwand.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Virtuose Klaviermusik.
19.45—20.00 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Eins ins andere. Ein grosser Melodienreigen.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Farbenspiel der Töne. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

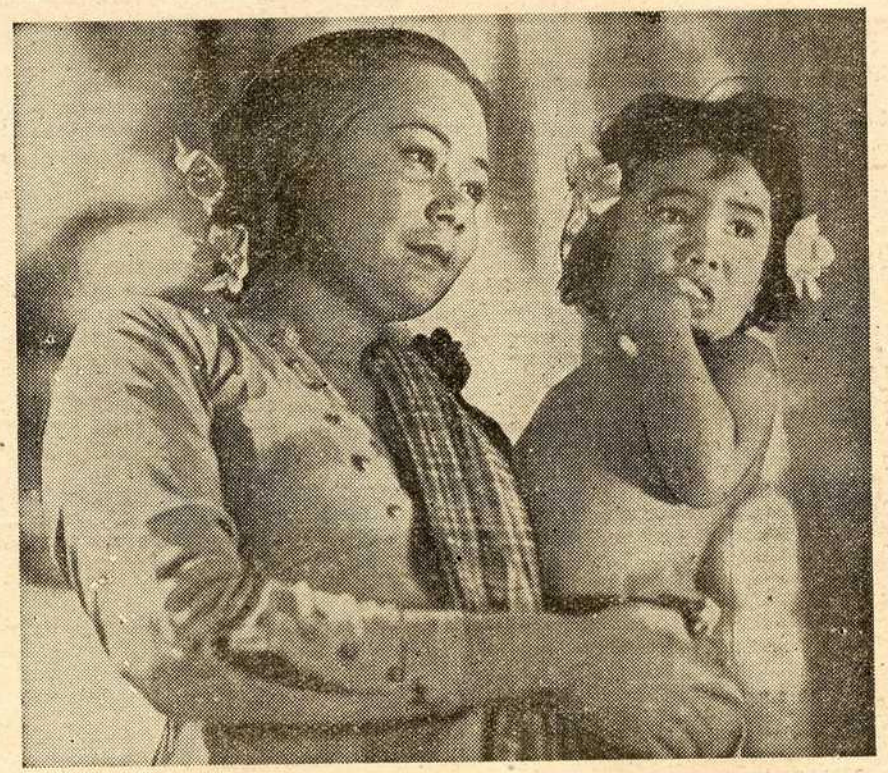
FREITAG, DEN 13. FEBRUAR 1942.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst.
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.

9.00— 9.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern im Programm
12.05—13.00 Mittagskonzert. Es spielt das Bläserorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
13.10—14.00 Es spielt das Streichorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Peter Kreuder spielt.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Serbische Volksmusik. Mitwirkende: Volksorchester, Chor und Solisten. Leitung: Prof. Krstitsch.
17.00—18.00 Klingende Weisen. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Wenn auf der Allm die Zither klingt.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Erna Sack singt.
19.45—20.00 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Vom hundertsten ins tausendste.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Ein Symphoniekonzert. Es spielt das Grosse Rundfunkorchester. Leitung: Fundat Dr. Hans Hörener.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst.
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern im Programm
12.05—14.00 Mittagskonzert. Es spielt das Grosse Rundfunkorchester. Leitung: Fedor Selinski.
Dazwischen:
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Besinnliche Klänge.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—18.00 Zum Sonnabendnachmittag spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Bekannte Rhapsodien.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Peter Anders singt.
19.45—20.00 Sport der Woche.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Die Belgrader bunte Bühne.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Dem Sonntag entgegen.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

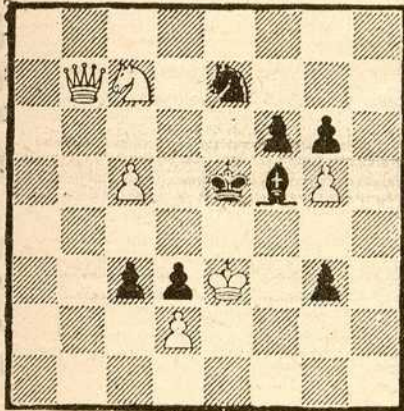
Са Филипина...

Цвет је омиљени украс филипинаца. И стари и млади, и жене и деца ди тамо носе цвет задепут у косу. (Foto: Atlantic)

ШАХ

ПРОБЛЕМ БРОЈ 6
Рубенс до Насцименто

Бели вуче и даје црnome мат у два потеза.

Решење проблема број 5 (Живе Томића): 1) Td2—d5.

ШПАНСКА ПАРТИЈА

Бели: мајстор. — Црни: аматер

- 1) e2—e4. e7—e5; 2) Sg1—f3, Sb8—e6; 3) Lf1—b5, d7—d6; 4) d2—d4 Le8—d7; 5) Sb1—c3, Sg8—e7; 6) Lb5—c4, e5:d4; 7) Sf3:d4, g7—g6; 8) Le1—g5, Lf8—g7; 9) Sc3—d5! Lg7:d4; 10) Dd1:d4! 0—0; 11) Sd5—f6+, Kg8—h8; 12) Sf6—g4+! Sc6:d4; 13) Lg5—f6+, Kh8—g8; 14) Sg4—h6 mat.

Да је у деветом потезу црни уместо учињене рокаде узео краљицу, добио би неодбрањиви мат у два хода. Ову партију као бели одиграо је једном један од бивших светских првака.

ГЕТЕ И ШАХ

Славни немачки песник Гете често је волио шах. У свом делу „Гец фон Берлихинген“ он приказује заводнички карактер Аделхајда, која се са људима игра као са шаховским фигурама. Тако гласник Франц на крају првог чина овог дела прича о њој: „Своје очи је упрла на шаховску таблу као да смишља неки подвиг. Фини и притајени јој осмех на уснама. Како радо бих био њеним шаховским краљем од слонове кости!“

У идућем опет чину видимо Аделхајду при игри са бискупом, а дворјанин јој Либетраут кибицира и даје мишљење о потезима и партији.

Једном приликом је Гете рекао: „Шах је пробни камен мозга!“ — Особито му се свиђала стара индиска зрелка: „Шах је вода у којој се мува може да купа, а може и читав слон да се удави!“ — Гете је сам доста често играо шаха, а још више је уживао да посматра јаче играче при игри и да студира њихове потезе.

Размислите мало

Једна источњачка легенда

Једна стара источњачка легенда прича како се један сиромашан младић заљубио у кћерку владара своје земље. Пошто је био сигуран да и она њега воли, дошао је владару и затражио његову кћер. Стари владар се насмешно, затим је устао и одвео младића у једну одају свог двора. У тој одаји на једном столу налазило се неколико златних штапића причвршћених исправно. На једном од тих штапића било је нацртано 64 златна прстена различитих величина поређана од највећег ка најмањем.

— Слушај, младићу — рече владар младом просиоцу — Пристајем да ти дам своју кћер али под овим условом: Имаш да пребациш све прстенове са првог штапића на трећи али само овако: 1) смеш да премешташ одједном само један прстен. 2) прстен који си скинуо са првог штапића сме да дође

само на слободан, у том тренутку штапић или на прстен већег пречника. Видиш да су на првом штапићу прстенови поређани тако, да се највећи налази доле а најмањи горе — исто тако дакле имају да буду распоређени прстенови и на трећем штапићу при крају твог посла док не други штапић да ти послужи као помоћни. Владар је отишао а младић, гоњен љубављу, ревносно се латио посла, али... ускоро је одустао од тога... Знате ли зашто је он то учинио? Одговор у идућем броју.

Са мало напрезања Сетићете се

- 1) Да ли је Богобој Атанацковић био познат само као књижевник?
- 2) Шта је плутонизам?
- 3) Када се први пут почео употребавати шећер у Европи?
- 4) Одакле потиче Велика Морава?
- 5) Које две речи чине Млаву?
- 6) Шта је канонски едикт?
- 7) Постоји ли птица која у свом лету може да достигне висину од седам хиљада метара?
- 8) Колико је било олимпијских богова?
- 9) Да ли је Бахус био олимпијски бог?
- 10) Који су били олимпијски богови?
- 11) Где је и када рођен и умро Јанко Веселиновић?
- 12) Шта је археоптерикс?
- 13) Ко је писац дела „На Вардару“?
- 14) Ко су Вахабити?
- 15) Шта значи реч „вето“?
- 16) Ко је написао притотеку: „Све ће то народ позлатити“?
- 17) Шта је тандем?
- 18) Шта је апонлексија?
- 19) Колико је према Светом писму живео Метузалем?
- 20) Где и када су се појавиле прве карте посетнице?

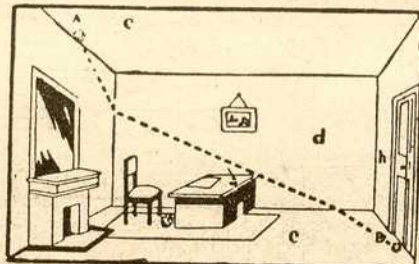
Одговори у идућем броју.

Решења

Из 5-ог броја

Одговор на Најкраћи пут.

Ево којим ће путем наук најбрже стићи до тачке В. А зашто? Покушајте сада да докажете да је то заиста најкраћи пут.

Одговор на Прелаз преко реке.

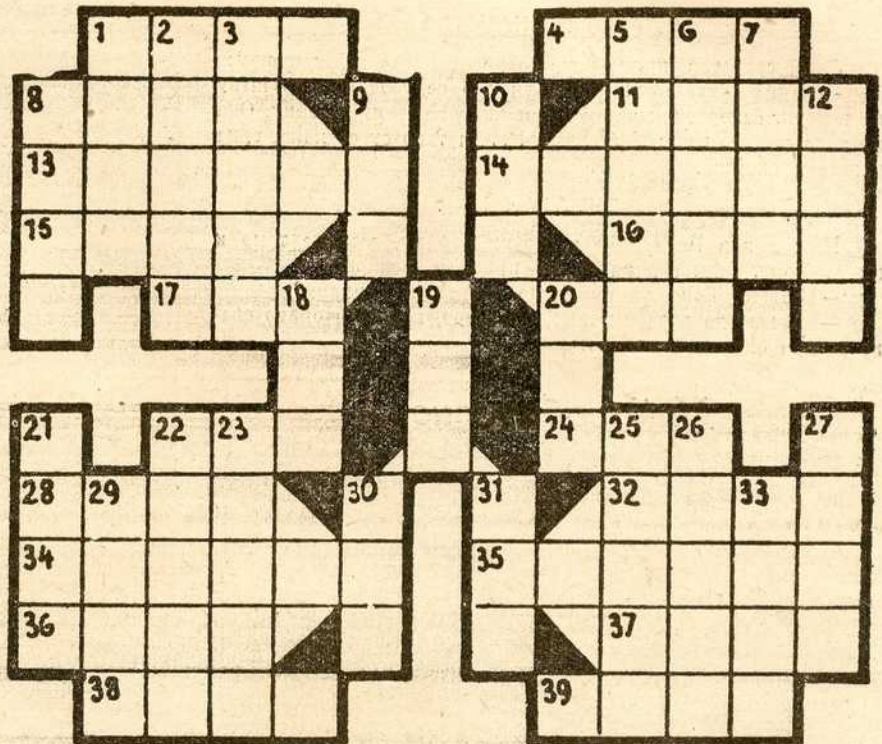
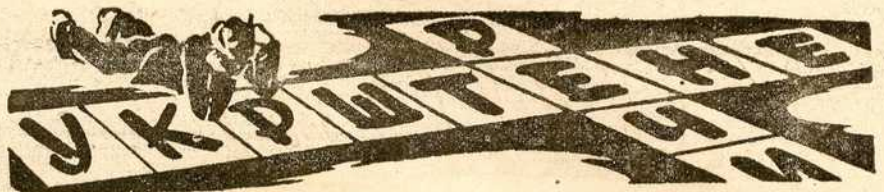
Официр је удесио превоз на следећи начин: прво су се преко реке превезли дечаки те је један остао на оној страни док је други вратио чамац на ову страну. Онда се у чамац укрцао један војник и превезао се преко реке. Онда се дечак вратио с чапцем на ову страну, узео свог пријатеља па су се обојица превезали на ону страну. Један је остао тамо а други се вратио. Онда се опет укрцао један војник итд. све док цела чета није била превезена на ону страну.

Одговор на 2 чобанина

Први је имао 7 оваца а други 5.

Одговор на Брзи и теретни воз

Прешавши споредни колосек у правцу свог кретања теретни воз је потерао натраг и убацно на споредни колосек половину своје композиције, док је друга половина отишла опет напред. Онда је брзи воз пошао напред, прешао споредни колосек, вратио се, прикачио вагоне теретног воза и вратио их натраг. Тада се теретни воз (односно његова предња половина) вратио на споредан колосек, ослободивши пут брзом возу. Овај је уставио вагоне теретног воза иза споредног колосека и пошао даље, док је теретни воз прикачио своје вагоне и пошао за њим.

Хоризонтално: 1) Напућена. 4) Суд за ношење воде. 8) Притока Дунава. 11) Врсац. 13) Марљив. 14) Свечана приредба. 15) Смотра. 16) Има малу ширину. 17) Језеро у Америци. 20) Господар. 22) Узвик. 24) Бугарски новац. 28) Планина на десној страни Дрине. 32) Француски композитор. 34) Личност из приче „1001 ноћ“. 35) Вага. 36) Женско име. 37) Слик. 38) Борна кола. 39) Безбојан гас.

Вертикално: 1) Каша од куваног кромпира. 2) Посејане њиве. 3) Персијски шах. 5) Административна је-

диница која обухвата већи број општина. 6) Празна реч. 7) Опера од Вердија. 8) Чврст. 9) Притока Саве. 10) Баба у Белгији. 12) Највећи немачки филозоф. 18) Хома. 19) Грчка богиња зоре. 20) Варош у Француској. 21) Просторије где се станује. 22) Лицо. 23) Планина између Куршумлије и Лесковца. 25) Презиме немачког песника и драмског писца. 26) Пожар. 27) Град на реци Аузи. 29) Прибор за рад. 30) Прилог. 31) Зимски спорт. 33) Острво у Јадранском мору.

Одговор на Да ли је то могуће?

У друштву су биле присутне: баба, ћерка и унука. На тај начин било је 2 мајке и две кћери а свега три даме укупно.

Одговор на 4 троугла

Један троугао направите на столу док остале три шибице наместите исправно тако да се горњи делови наслоне један на други док се доњи поклапају са врховима првог троугла.

Одговор на Несташни Паја

Покушајте сами — наравно са чистом водом — да изведете то, па ћете видети да се течност не задржава само на салветни него прелази кроз. Зато Пајиној мами кад је приметила мрљу на чаршаву против оног места где је седео Паја, није било тешко да се сети шта се у ствари догодило.

Одговор на Да ли је то могуће?

2) Ако је син мога оца а мени није брат, значи да сам то ја лично.

Одговор на Један шаљив задатак

Направите на столу од шибица реч „вино“ на пребацили слово в на место слова н и обратно. Пребацивши слово н помакните средњу шибицу тако да уместо н испадне п.

Одговори на Одговорите брзо...

1. 4 петла ће пробудити исти број људи као и један.
2. Подједнако су тешки.
3. Ниједан коњ није у стању да вуче терет од 1000 тона.

СА МАЛО НАПРЕЗАЊА СЕТИЋЕТЕ СЕ

ОДГОВОРИ

- 1) Сем приповедака С. Ранковић је написао и три романа: Горски Цар, Сеоска учитељица и Порушени идеали.
- 2) Године 1841. Прве глумице су биле Марија и Љубица Стефановићеве и Јулијана Штаји.
- 3) Први мост на Вердапу је подигао римски император Трајан (32 до 117 г.). Кажу да је тај мост имао 21 лук од 36 м. ширине сваки.

4) Око два и по милиона пута.

5) Пећка патријаршија укинута је 1459, а обновљена 1557 г.

6) Први тип машине за писање појавио се 1714 год. док је челично перо пронађено тек 1809 г.

7) Милован Глишић. Он је живео од 6-1-1847 до 20-1-1908 док је Јанко Веселиновић живео од 1-V-1862 до 14-VI-1905.

8) Не.

9) Еде су две збирке у које су забележене митолошке и легендарне традиције скандинавских народа.

10) Коралско море је део Тихог океана и налази се северисточно од Аустралије.

11) Хиофагија је узимање коњског меса за храну.

12) Да У првом реду долази слон чiji су костур и мишићи сувише слаби да би он могао да одвоји своје тело од земље.

13) Палеонтологија је наука о преисториским фосилним животињама и биљкама.

14) Од 295 до 305 године.

15) Свега 8 година. Од 305 до 313 г.

16) Српска Академија наука основана је 1-XI-1886 г.

17) Болница је установа у коју долазе болесници да се лече. Клиника, пак, првенствено служи за наставу студентима медицине и за усавршавање младих лекара и напослетку за научни рад.

18) 18 августа 1868 г. у 11 часова пре подне.

19) Арханзам је употреба речи које су застареле те се више не употребљавају у свакидашњем говору.

20) Не Најмања држава у Европи је Ватикан.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Решење из V броја

Хоризонтално: 1) Просо. 3) Коров. 5) Оквир. 8) Пркос. 9) Ајвар. 10) Викар. 12) Галац. 14) Крила. 15) Оброк. 16) Базар.

Вертикално: 1) Потоп. 2) Откос. 3) Клица. 4) Визир. 6) Оука. 7) Свила. 10) Врело. 11) Рурик. 12) Галеб. 13) Целер.

ЖУМОР

ЊЕГОВО ПОЗНАНСТВО

Јоца, секретар, прича како се упознао са својом женом:
— Пукла случајност! Упознали смо се у једном друштву на вечери. Ја проспем чашу црног вина на њену хаљину. Она ми тада љутило рече: „Магарчино!“... и тако су се наша срца цахла и спојила.

ВИЂАЈУ СЕ

Кадгод поп Пера дође у сеоску кафану, затекне тамо и кмета Ђоку. Једног дана он му примети, рекавши:
— Зашто, Ђоко, ти никад не навраћаш у цркву?
— А што да долазим тамо, оче Пери, кад се и онако сваке вечери овде виђамо.

Није заборавио...

— Ти се, богами, врло фино забављаш. Заборављаш изгледа да си ожењен?!
— А, искључено! Векао сам чвор на харамци.

Предострожност

— Зашто толико бришеш виљичку и то после ручка?
— Па, нисам ваљда луд да ми џеп измасти.

Учтив чувар

— Али, господо!

На трошарини

— Све је у реди.